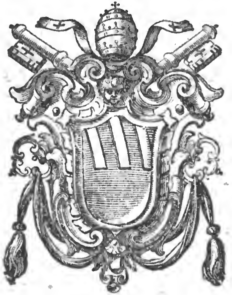
CAEREMONIALE
CONTINENS RITVS ELECTIONIS
ROMANI PONTIFICIS.
GREGORII PAPAE XV.
IVSSV EDITVM.

Cui præfiguntur
Constitutiones Pontificiæ, & Conciliorum Decreta
ad eam rem pertinentia.

ROMAE Ex Typographia Cameræ Apostolicæ. M.DCXXII.

Capuccinorum Romæ.

Priuilegij ſumma pro Impreſſore Camerali.

CLEMENS Papa VIII. Diplomate ſanxit, ne quis citra voluntatem Dominici Baſæ olim in Typographia Vaticana Impreſſoris, ſacram Bibliam, Concilia generalia, Epiſtolas decretales, libros ad Eccleſiaſticum munus pertinentes, ac etiam Sanctorum Patrum volumina, libros etiam cuiuſcumque generis, vel nouiter ab ipſo edendos, vel nouis additionibus auctos, per decennium ab editione cuiuſque voluminis, imprimat, vel impreſſa venalia habeat. Quod Priuilegium PAVLVS Papa V. peculiari Chirographo in fauorem Hieremiæ Guelphi I. V. D. ac Impreſſoris Cameralis transtulit, indulſitq;. Id idem GREGORIVS Papa XV. Literis expeditis ratum, firmumq; haberi voluit. Violatores excommunicationis latæ ſententiæ pœna puniuntur. Quòd ſi in Terris S. R. E. ſubiectis id contigerit, confiſcatione etiam librorum, ac quingentorum ducatorum auri ſolutione mulctabuntur, vt latiùs patet in Literis ipſius GREGORII Papæ, datis Romæ apud Sanctam Mariam Maiorem ſub Annulo Piſcatoris die xviij. Octobris M. D C X X I. Pontificatus ſui Anno Primo. Signat. S. Card. S. Suſannæ.

INDEX

INDEX CONSTITVTIONVM,

quæ hoc volumine continentur.

Finis Jndicis Constitutionum.

Ad Lectores

PRÆFATIO FRANCISCI INGOLI I. V. D.

& Presbyteri Rauenn.

QVONIAM *duo sunt Lectores præstantissimi, quæ magnam possũt afferre lucẽ ijs, quæ hoc volumine continẽtur, Historia, scilicet,* GREGORIANAE *Constitutionis, eiusq; Caremonialis; Et causa, quæ ad eius editionem animum meum impulerunt; Idcircò ea in hac præfatione exponere decreui. Quod igitur attinet ad primum,* PAVLO *V. Romano Pontifice vitæ functo, die 28. Ianuarij, anni à Christi Natiuita-*

te sexcentesimi vigesimi primi supra millesimũ. Et assumpto nona die Februarij eiusdem anni ad Apostolatus apicem, ALEXANDRO CARDINALI LVDOVISIO *Archiepiscopo Bononiensi, qui* GREGORIVS XV. *nuncupatur, & hodie sedet fœlicissimè in Sacra Beati* PETRI *Cathedra; inter pracipuas eius cogitationes, vna fuit, aterna memoria celebranda, vt quod* CLEMENS VIII. LEO XI. & PAVLVS V. *circa Conclauis, & electionis Romani Pontificis reformationem inchoauerant, & ob varias rationes, & causas perficere non potuerant, ipse resumeret, & omnibus modis absolueret. Quam cogitationem, cùm plurimi S. R. E. Cardinales intellexissent, vt publici boni, ac libertatis Sacri Collegij studiosi, non solùm summoperè commendarunt, sed etiam sapè sapius apud Sanctitatem Suam egerunt, vt de Romani Pontificis electione per secreta suffragia celebranda Constitutionem ederet, quòd multas, & egregias vtilitates Ecclesia Romana, atque adeò vniuersa Respublica Christiana ex ea relatura esset. Et cùm Sanctissimus ad id peragendum se promptissimum exhibuisset, & consilij rem huiusmodi esse respondisset; negotium eo iubente diù, multùmq; agitatum fuit, ac tandem multorum Cardinalium repetitis officijs, & omnium maximè Cardinalis* LVDOVISII *eiusdem Sanctissimi secundùm carnem nepotis, qui in eam rem seriò incumbebat, post octo mensium deliberationem, Diuina*

ad-

adſpirante gratia, Sanctitas Sua Conſtitutionem ſanciendam decreuit. Quapropter SCIPIONI *Cardinali Sanctæ Suſannæ, quòd Secretariæ Breuiũ, & Vaticanæ Bibliothecæ praeſſet, iniunctum fuit, vt quæ in antiquis monumentis conſignata de huiuſmodi electione eſſent, & quæ ſub* CLEMENTE *VIII.* LEONE *XI. &* PAVLO *V. de reformando Conclaui acta eſſent, diſpiceret; quibus per eundem Cardinalem peractis, relatisq́, eidem, ac nonnullis alijs Cardinalibus, inter quos erat Cardinalis* LVDOVISIVS; *mandatum fuit, vt noua per ſecreta ſuffragia electionis forma reperiretur, quæ à Sacrorum Canonum Decretis, ac recepto more eligendi Romani Pontificis, quanto minus fieri poſſet, recederet. Ij negotio diligẽtiſſimè diſcuſſo, & examinato, & auditis etiam alijs viris doctrina, prudentia, & experientia præditis, in eam iuerunt ſententiam, vt ſeruato* ALEXANDRI III. *Decreto de duabus partibus ex tribus ſuffragiorum in electione Romani Pontificis adhibendis, tres formæ electionis à Iure Canonico ſtatutæ in inferioribus Prælatis eligẽdis, ad Romani Præſulis electionẽ transferrentur, ac præterea, ne accedendi vſus ad celeritatẽ electionis maximè vtilis, & longo tẽpore in Eccleſia Romana ſeruatus, tolleretur, ſecretus quoque accedendi modus adhiberetur. Et rurſus, quæ ex Congregationum decretis ſub* CLEMENTE, & PAVLO *è re eſſe viderentur, in noua ponerentur Conſtitutione. Cùm autem hæc*

omnia

omnia Sanctissimo fuissent relata, Constitutionis nouæ cõficiendæ cura eidem Cardinali S. Susannæ commissa fuit, qui in negotio huiusmodi prudenter, ac maturè procedens, Constitutionem iuxta sibi præscriptam iussionem confecit, ac Sanctissimo Domino Nostro obtulit. Vt autem Sanctitas Sua, Cardinalium in re huiusmodi sententias audire posset, Constitutionis exempla ad Cardinales præsentes, & non longè à Curia absentes transmisit; quibus deinde post multos dies singillatim auditis, eorumq; sententijs etiam scripto acceptis, ea primùm à Congregatione sex Cardinalium in ædibus Cardinalis FARNESII *habita, recognita fuerunt, & postea, quæ consultatione indigere visa sunt, in alia Congregatione decem, & septem Cardinalium coram eodem Sanctissimo conuocata, proposita fuere, ac demum iuxta ipsius Congregationis decreta, præfata Cõstitutio, quæ per manus Cardinalium transmissa fuerat, ita eodemet Sanctissimo præcipiente, reformata fuit, eo, quo nunc conspicitur modo. Cùm verò nihil reliquum esset ad negotium trãsigendum, Sanctissimus in proximo secreto Consistorio, 17. Kalendas Decembris 1621. habito, Constitutionem sancinit Romana Curia plaudente, ac multis Cardinalibus, splendidissimis verbis, ac summis laudibus saluberrimam actionem comprobantibus. Quoniam autem in hac Constitutione, multa veteribus addita sunt Constitutionibus de Romani Pontificis electione, propter quæ Cæremo-*

remoniale vetus, in hac parte correctione indigebat, & ob nouam per secreta suffragia, tàm in Scrutinio, quàm in Accessu introductam electionis formam, in plurimis deficiebat, octo fuerunt delecti S. R. E. Cardinales, quibus mandatum fuit, vt simul cum primo Caeremoniarum Magistro Paulo Alaleono congregati, Caeremoniale nouum pro electione Romani Pontificis iuxta veteres Constitutiones, et praesertim nouissimam Gregorianam componerent. Cùm itaq; delecti Cardinales seriò examinato, & discusso negotio, Secretario Congregationis, quae ob institutum ipsius, Caeremonialis Romani nuncupabatur, commisissent, vt iuxta resolutiones in Congregationibus tàm generalibus, quâm particularibus captas, nouum Caeremoniale componeret, & Secretarius imperata fecisset, misissetq; compositum Caeremoniale per manus praedictorum Cardinalium, illud tandem iuxta eorum sententias emendatum, & in postrema Congregatione comprobatum; Sanctissimo fuit oblatum, & ab eodem post maturam deliberationem Apostolica auctoritate confirmatum. Et haec de historia Gregorianae Constitutionis, & noui Caeremonialis. Quòd verò attinet ad secundum, videlicet ad causas editionis huius voluminis; si de Constitutione Gregoriana, & Caeremoniali nouo sermo sit, satis superq; manifesta est causa, ob quam in hoc volumine, & Constitutio praedicta, & Caeremoniale simùl edita sunt; nam cùm Caeremoniale sit praxis

quaedam

quædam theoriæ in Constitutione contentæ, meritò in vno, & eodem volumine coniunctim impressa sunt. Si verò de alijs Decretis, & Constitutionibus circa electionem Romaui Pontificis emanatis, oratio habeatur, plures possem assignare causas, quæ ad eorum editionem simùl cum Gregoriana Constitutione, & nouo Cæremoniali animum meum induxerunt; sed studens breuitati, duas tantùm recensebo; quarum altera fuit, quia commodissimum esse visum est, omnia de Romani Pontificis electione iura, siue ad theoricam, siue ad practicam pertineant, in vnum collecta volumen habere; hoc enim modo à tædio, ac labore inquisitionis huiusmodi iurium studiosos; aliosq; omnes illorum curiosos liberaui; altera fuit, eaq; præcipua causa huius editionis, quia hunc librum S. R. E. Cardinalibus, præsertim Sede vacante, gratissimum futurum esse existimaui. Cùm enim negotium electionis Romani Pontificis ad eos pertineat; ipsiq; Constitutiones, & iura de huiusmodi electione emanata obseruare teneantur, alioquin censuris grauissimis implicentur, & pœnis maximis, præsertim periurij ob iuramenta, quæ sæpe sæpius præstant super eorum obseruatione subijciantur; expedit illis omnia de electione Romani Pontificis iura, in vnum edita volumen habere; vt possint vnico, vt ita dicam, intuitu, ac sine multo labore, quid ad eorum officium potissimum eo tempore pertineat, conspicere; Et hoc facto censuras, & pœnas

& pœnas præcauere, ac (quod illis magnoperè cordi esse debet) in electione Romani Pontificis ita se gerere, vt quamprimum Ecclesiæ Catholicæ prouisum sit de idoneo, & sufficienti Pastore, ad quod peragendum in prædictis iuribus tot monitionibus, adhortationibus, præceptis, comminationibus, ac pœnis tam sæpe, ac frequenter incitantur, ac etiam diuini obtestatione iudicij impelluntur. Et hæc sunt, quæ paucis volui indicare, vt instituti mei rationi, in initio propositæ satisfacerem. Valete.

CARDINALES

& alij deputati à S.^mo^ D. N.

D. GREGORIO PAPA XV.

Ad componendum Cæremoniale nouum pro electione Romani Pontificis.

Antonius Card. Saulius Episc. Ostiensis.
Franciscus Card. Sfortia Episc. Tusculanus.
Octauius Card. Bandinus Episc. Præneſtin.
Ioannes Garsia Card. Millinus.
Robertus Cardinalis Vbaldinus.
Scipio Card. Sanctę Susannæ.
Ludou. Card. Ludouisius S. R. E. Camerar.
Franciscus Card. Sacratus.

Paulus Alaleonus Magister Cæremoniarum.
Franciscus Ingolus Rauennas Secretarius.

CONSTITVTIONES ROMANORVM PONTIFICVM ET DECRETA CONCILIORVM Ad electionem PAPÆ pertinentia.

SYMMACHVS PAPA in Concilio Romano.

SVMMARIVM.

Papa superstite, & eo inconsulto, non potest tractari de futuri Pontificis electione, sub pœnis hic contentis.

SI QVIS, Papa superstite pro Romano Pontificatu cuiquam quolibet modo fauorem præstare conuincitur, loci sui honore priuetur, & infra. Si quis Presbyter, aut Diaconus, aut Clericus Papa incolumi, & eo inconsulto, aut subscriptionem pro Romano Pontificatu accommodare, aut pyctacia promittere, aut

Edita ann. salut. 499. & refertur, in c. si quis Papa, distin. 79.

aut Sacramentum præbere tentauerit, aut aliquod certè suffragium polliceri, vel de hac causa priuatis conuenticulis factis deliberare aliquid, atq; decernere præsumpserit, loci sui dignitate, vel communione priuetur, & infra.

Reuelantibus delinquentes contra suprapositum Conc. Romani decretum impunitas datur, & remuneratio promittitur.

§. Propter occultas fraudes, & coniurationum secretas insidias, quas sententia huius districtionis persequitur, si quis ad Ecclesiasticam pertulerit notitiam consilia eorum, qui contra hanc synodum de Pontificali egerint ambitu, & rationabili probatione conuicerit, particeps huiusmodi actionis, non solùm purgatus ab omni culpa sit, sed etiam remuneratione, quæ non indigna sit, subleuetur.

NICOLAVS PAPA II. in Concilio apud Lateranum habito.

SVMMARIVM.

Ponuntur causa huius decreti.

Edita Ann. Dñ. 1059. & refertur dist. 23.

IN Nomine Domini Nostri IESV CHRISTI, & Saluatoris, ab incarnationis eius anno millesimo quinquagesimo nono, mense Aprili, indictione duodecima, præpositis sacro-

ſacroſanctis Euangelijs, præſidente quoq; Reuerendiſs. ac Beatiſſimo Papa NICOLAO in Baſilica Lateranenſis Patriarchij, quæ cognominatur Conſtantiniana: conſidentibus etiam Reuerendiſſimis Epiſcopis, Abbatibus, Preſbyteris, Diaconibus: idem venerabilis Pontifex auctoritate Apoſtolica decernens de electione Summi Pontificis inquit. Nouit Beatitudo veſtra dilectiſſimi Fratres, & Coepiſcopi, inferiora quoque membra non latuit, defuncto bonæ memoriæ D. Stephano prædeceſſore noſtro, hæc Apoſtolica Sedes, cui auctore Deo ſeruio, quot aduerſa pertulerit, quot denique per ſimoniacæ hæreſis trapezitas repetitis malleis, crebriſq; tunſionibus ſubiacuit: adeò quidem, vt columna Dei viuentis iam penè videretur nutare, & ſagena ſummi Piſcatoris, procellis intumeſcentibus cogeretur in naufragij profunda ſubmergi, vnde ſi placet fraternitati veſtræ, debemus auxiliante Deo futuris caſibus prudenter occurrere, & eccleſiaſtico ſtatui, ne recidiua, quod abſit, mala præualeant præcauere.

Electio Papæ pertinet in primis ad Cardinales Epiſcopos, qui Metropolitani vice funguntur, deinde ad clericos Cardinales, reliquuſq; Clerus, & Populus conſenſum tantùm electioni præſtant.

§. Quapropter inſtructi prædeceſſorum noſtrorum, aliorumq; ſanctorum Patrum auctoritate, decernimus, atque ſtatuimus, vt obeunte huius Romanæ Eccleſiæ vniuerſalis Pontifice, in primis Cardinales Epiſcopi diligentiſſimè ſimul de electione tractantes, mox Chriſti clericos Cardinales adhibeant, ſicq; reliquus Cle-

rus, & Populus ad consensum nouæ electionis accedat, nimirum præcauentes, ne venalitatis morbus aliqua occasione surrepat, & ideo religiosissimi viri præduces sint in promouenda Pontificis electione, reliqui autem sequaces. Certus verò, atque legitimus hinc electionis ordo perpenditur, si perspectis diuersorum Patrum regulis, siue gestis, etiam illa Beati LEONIS Papæ prædecessoris nostri sententia, recolatur. Nulla inquit ratio sinit, vt inter Episcopos habeantur, qui nec à clericis sunt electi, nec à plebibus expetiti, nec à comprouincialibus Episcopis cũ Metropolitani iudicio consecrati; sed quia Sedes Apostolica cunctis in orbe terrarum præfertur Ecclesijs, atque ideò super se, Metropolitanum habere non potest; Cardinales Episcopi proculdubio Metropolitani vice funguntur, qui videlicet electum Antistitem, ad Apostolici culminis apicem prouehant consecrandum.

Eligi debet Papa de gremio Ecclesiæ Romanæ si reperitur idoneus, alioquin ex alia Ecclesia eligendus est.

§. Eligatur autem de ipsius Ecclesiæ gremio, si reperitur idoneus, vel si de ipsa non inuenitur, ex alia sumatur; saluo debito honore, & reuerentia dilecti filij nostri HENRICI, qui in præsentiarum Rex habetur, & futurus Imperator Deo concedente speratur, & iam sibi concessimus, sicut successoribus illius, qui ab hac Apostolica Sede personaliter hoc ius impetrauerint.

Si non potest ob impedimenta eligi Papa in Vrbe, potest

potest alibi à Cardinalibus & alijs, de quibus suprà, licet paucis eligi.

§. Quòd si prauorum, atque iniquorum hominum ita peruersitas inualuerit, vt pura, syncera, atque gratuita fieri in Vrbe non possit electio, Cardinales Episcopi cum religiosis clericis, catholicisq; laicis, licet paucis, ius potestatis obtineant eligendi Apostolicæ Sedis Pontificem, vbi congruerit.

Si electus Papa ob impedimenta, de quibus hìc, non potest inthronizari, nihilominus est verus Papa, & potest regere Ecclesiam Romanam, et de omnibus facultatibus eius disponere.

§. Planè postquam electio fuerit facta, si bellica fuerit tempestas, vel qualiscunque hominum conatus, malignitatis studio restiterit, vt is, qui electus est, in Apostolica Sede iuxta consuetudinem inthronizari non valeat: electus tamen sicut verus Papa obtinet auctoritatem regendi Romanam Ecclesiam, & disponendi omnes facultates illius, quod beatum Gregorium ante suam consecrationem cognouimus fecisse.

Electus Papa contra formam huius decreti, punitur vt hìc cum suis fautoribus.

§. Quòd si quis contra hoc decretum nostrum synodali sententia promulgatum, quasi per seditionem, vel præsumptionem, aut quolibet ingenio electus, aut etiam ordinatus, seu inthronizatus fuerit, au-

ctoritate diuina, & Sanctornm Apostolorum Petri, & Pauli, perpetuo anathemate cum suis auctoribus, & fautoribus & sequacibus à liminibus Sanctæ Ecclesiæ separatus abijciatur, sicut Antichristus, & inuasor, & destructor totius Christianitatis, nec aliqua super hoc ei audientia reseruetur, sed ab omni ecclesiastico gradu in quocunque fuerat prius sine retractatione deponatur, cui quisquis adhæserit, vel qualemcumque tanquam Pontifici reuerentiam exhibuerit, aut in aliquo eum defendere præsumpserit, pari sententia sit mancipatus. quòd si quis huius nostræ Sanctæ Decretalis sententiæ temerator extiterit, & Romanam Ecclesiam sua præsumptione confundere, & perturbare contra hoc statutum tentauerit; perpetuo anathemate, & excommunicatione damnetur, & cum impijs qui non resurgent in iudicio, reputetur, omnipotentis iram contra se sentiat, & Sanctorum Apostolorum Petri, & Pauli, quorum Ecclesiam præsumit confundere, in hac vita, & in futura, furorem sentiat; fiat habitatio illius deserta, & in tabernaculis suis non sit; qui inhabitet: fiant filij eius orphani, & vxor eius vidua, commotus commoueatur ipse, & filij eius mendicent, & eijciantur de habitationibus suis, scrutetur etiam fœnerator omnem substantiam eius, & diripiant alieni labores eius: Orbis terrarum pugnet contra eum, & cuncta elementa sint ei contraria, & omnium Sanctorum quiescentium merita illum confundant.

Obseruatoribus huius decreti, Papa precatur Dei gratiam, & peccatorum veniam.

§. Obseruatores autem huius nostri decreti, Omnipotentis gratia protegat, & auctoritas bea-

beatorum Apostolorum Petri, & Pauli, ab omnium peccatorum vinculis absoluat.

ALEXANDER III in Concilio Lateranensi.

SVMMARIVM.

Electus in Romanum Pontificem à duabus partibus Cardinalium; nulla exceptione obstante est Papa, electus autem à minori numero, gerens se pro Papa, incidit vnà cum sibi adhærentibus in pœnas hìc contentas.

LICET de vitanda discordia in electione Romani Pontificis manifesta satis à Prædecessoribus nostris constituta manauerint; quia tamen sæpè post illa, per improbæ ambitionis audaciam, grauem passa est Ecclesia scissuram, nos etiam ad malum hoc euitandum, de consilio fratrum nostrorum, & sacri approbatione Concilij, aliquid decreuimus adiungendum.

Edita Ann. salut. 1180. et refertur in c. licet, de elect.

Statuimus ergo, vt si fortè (inimico homine superseminante zizaniam, inter Cardinales de substituendo summo Pontifice non poterit esse plena concordia, & duabus partibus concordantibus, pars tertia concordare noluerit, aut sibi alium præsumpserit nominare, ille

abſque vlla exceptione ab vniuerſali Eccleſia, Romanus Pontifex habeatur, qui à duabus partibus electus fuerit, & receptus. Si quis autem de tertiæ partis nominatione confiſus, quod de ratione eſſe non poteſt, ſibi nomen Epiſcopi vſurpauerit, tàm ipſe, quàm ij, qui eum receperint, excommunicationi ſubiaceant, & totius ſacri ordinis priuatione mulctentur, ita vt viatici etiam eis (niſi tantùm in vltimis communio denegetur, & ſi non reſipuerint, cum Dathan, & Abyron) quos terra viuos abſorbuit, accipiant portionem. Præterea ſi à paucioribus, quàm à duabus partibus aliquis electus fuerit; ad Apoſtolatus officium, niſi maior concordia interceſſerit, nullatenus adſumatur, & prædictæ pœnæ ſubiaceat, ſi humiliter noluerit abſtinere.

Ex hoc tamen nullum canonicis conſtitutionibus, & alijs Eccleſijs præiudicium generetur; in quibus maioris, & ſanioris partis debet ſententia præualere; quia quod in eis dubium venerit, ſuperioris poterit iudicio deffiniri. In Romana verò Eccleſia ſpeciale aliquid conſtituitur, quia non poterit ad ſuperiorem recurſus haberi.

GREGORIVS X.
in Concilio Lugdunen.

SVMMARIVM.

Ponitur causa Constitutionis, & iuris veteris conseruatio.

VBI periculum magis intenditur, ibi proculdubio est pleniùs consulendum. Quam grauibus autem sit onusta dispendijs, quot, & quantis sit plena periculis, Ecclesiæ Romanæ prolixa vacatio, exacti consideratio tẽporis edocet, & considerata prudenter illius temporis discrimina manifestant. Hinc nos euidens euocat ratio; vt (dum reformandis etiam minoribus nostra solerter vacat intentio) ea, quæ periculosiora sunt, nequaquam absq; remedio reformationis accommodè relinquamus. Ideoq; omnia, quæ pro euitanda discordia in electione Rom. Pontificis, à nostris sunt prædecessoribus, & præcipuè à fel. rec. Alexandro Papa III. salubriter instituta: omnino immota in sua firmitate manere censentes: nihil enim illis detrahere intendimus, sed quod experientia deesse probauit, præsenti Constitutione supplere.

Edita anno salut. 1274. refertur in c. vbi periculum, de elect. in 6.

Ponitur

Ponitur quomodo debeat fieri Romani Pontificis electio quando moritur in Ciuitate in qua cum sua Curia residebat.

§. Hoc sacro Concilio approbante statuimus, vt si eundem Pontificem (in ciuitate in qua cum sua Curia residebat) diem claudere contingat extremum; Cardinales, qui fuerint in ipsa Ciuitate præsentes; absentes expectare decem diebus tantummodo teneantur, quibus elapsis (siue absentes venerint, siue non) ex tunc omnes conueniant in palatio, in quo idem Pontifex habitabat, contenti singuli, singulis tantummodo seruientibus clericis, vel laicis, prout duxerint eligendum, illis tamen, quibus patens necessitas id suggerit indulgeri, duos habere permittimus, eisdem electionis arbitrio reseruato. In eodem autem palatio vnum Conclaue nullo intermedio pariete, seu alio velamine, omnes inhabitent in communi, quod reseruato libero ad secretam cameram aditu, ita claudatur vndiq; vt nullus illud intrare valeat, vel exire. Nulli ad eosdem Cardinales aditus pateat, vel facultas secretè loquendi cum eis, nec ipsi aliquos ad se venientes admittant, nisi eos, qui de voluntate omnium Cardinalium inibi præsentium, pro ijs tantùm, quæ ad electionis negocium pertinent vocarentur. Nulli etiam fas sit, ipsis Cardinalibus, vel eorum alicui, nuncium mittere, vel scripturam. Qui verò contrà fecerit, scripturam mittendo, vel nuntium, aut cum aliquo ipsorum secretè loquendo, ipso facto sententiam excommunicationis incurrat. In conclaui tamen prædicto, aliqua fenestra competens dimittatur, per quam eisdem Cardinalibus ad victum commodè necessaria

cessaria ministrentur; sed per eam nulli ad ipsos patere possit ingressus; verùm si, quod absit, intra tres dies postquam, vt prædicitur, Conclaue præfatum ijdem Cardinales intrauerint, non fuerit ipsi Ecclesiæ de pastore prouisum; per spacium quinque dierum immediatè sequentium, singulis diebus tàm in prandio, quàm in cœna vno solo ferculo sint contenti: quibus (prouisione non facta) decursis, ex tunc tantummodo panis, vinum, & aqua ministrentur eisdem, donec eadem prouisio subsequatur. Prouisionis quoq; huiusmodi pendente negocio, dicti Cardinales, nihil de camera Papæ recipiant, nec de alijs eidem Ecclesiæ tempore vacationis obuenientibus vndecunq; sed ea omnia ipsa vacatione durante, sub eius (cuius fidei, & diligentiæ camera eadem est commissa) custodia maneant, per eum dispositioni futuri Pontificis reseruanda. Qui autem aliquid receperint, teneantur ex tunc à receptione quorumlibet redituum ad eos spectantium abstinere, donec à receptis taliter plenariam satisfactionem impendant. Ijdem quoq; Cardinales accelerandæ prouisioni sic vacent attentiùs, quòd se nequaquam de alio negocio intromittant: nisi forsan necessitas adeò vrgens incideret, quod eos oporteret de terra ipsius Ecclesiæ defendenda, vel eius parte aliqua prouidere, vel nisi aliquod tam grande, & tam euidens periculum immineret, quòd omnibus, & singulis Cardinalibus præsentibus concorditer videretur illi celeriter occurrendum. Sanè, si aliquis ex prædictis Cardinalibus conclaue prædictum (vt supra exprimitur) non intrauerit, aut intrans, absq; manifesta causa infirmitatis exierit, ipso minimè requisito, nec in eiusdem electionis negocio vlteriùs admittendo, per alios ad eligendum summum Pontificem liberè procedatur. Si verò infirmitate superueniente, idem

conclaue ex eis aliquem exire contingat, ipsa etiam infirmitate durante, poterit eius suffragio non requisito, ad electionem procedi, sed si ad alios (post sanitatem sibi redditam) seu ante, redire voluerit, vel etiam si alij absentes, quos per decem dies diximus expectandos, superuenerint, re integra, videlicet, antequam eidem Ecclesiæ sit de Pastore prouisum: in eodem negocio, in illo statu, in quo ipsum inuenerint, admittantur, præmissa tam de clausura, quàm deseruientibus, cibo, ac potu, & reliquis cum alijs seruaturi.

Quid iuris, quando moritur Romanus Pontifex extra Ciuitatem, in qua erat curia.

§. Porrò, si quando Romanum Pontificem extra Ciuitatem prædictam (in qua erat cum sua curia residens) contigerit ab hac luce migrare, teneantur Cardinales in Ciuitate, in cuius territorio, siue districtu idem Pontifex obijt, conuenire, nisi sit forsitan interdicta, vel contra Ecclesiam Romanam in aperta rebellione persistat, quo casu in alia viciniori conueniant, quæ similiter nec interdicto subiaceat, nec sit (vt prædicitur) apertè rebellis. In hac etiam Ciuitate tam quò ad expectationem absentium, quàm quò ad habitationem communem, clausuram, & cætera omnia in domo Episcopali, vel alia qualibet eisdem Cardinalibus deputanda: eadem obseruentur, quæ superiùs obeunte dicto Pontifice in ea, in qua cum sua curia residebat, sunt expressa.

Dat

Dat executores huic iuri cum pœnis.

§. Præterea (quia parùm est iura condere, nisi sit qui eadem tueatur) adijciendo sancimus, vt Domini, alijq; Rectores, & Officiales Ciuitatis illius, in qua Romani Pontificis electio fuerit celebranda: auctoritate nostra, & eiusdem approbatione Concilij potestate sibi tradita, præmissa omnia, & singula plenè, ac inuiolabiliter sine fraude, ac dolo aliquo, faciant obseruari: nec Cardinales vltra, quàm præmittitur, arctare præsumant. Super his autem taliter obseruandis statim, audito summi Pontificis obitu, coram Clero, & populo vniuerso Ciuitatis ipsius ad hoc specialiter conuocandis, præstent corporaliter iuramentum. Quòd si præmissa diligenter non obseruauerint, aut fraudem in eis, vel circa ea commiserint, cuiuscunq; sint præeminentiæ, conditionis, aut status, omni cessante priuilegio, eo ipso sententiam excommunicationis incurrant, & perpetuò sint infames, nec vnquam eis portæ dignitatis pateant, nec ad aliquod publicum officium admittantur. Ipsos insuper feudis, & bonis cæteris, quæ ab eadem Romana Ecclesia, vel quibuslibet alijs Ecclesijs obtinent, ipso facto decernimus esse priuatos; ita quod ad Ecclesias ipsas plenè, ac liberè reuertantur, administratorum earundem Ecclesiarum arbitrio sine contradictione aliqua disponenda; Ciuitas verò prædicta, non solùm sit interdicto supposita, sed & Pontificali dignitate priuata.

Obtestatur Cardinales, vt in electione Romani Pontificis deponant omnem priuatum affectum, & cassat omnia pacta, obligationes, & iuramenta, quæ data, vel facta essent de aliquo eligendo.

§. Cæterùm quia cũ arbitrium, vel inordinatus captiuat affectus, vel ad certum aliquod obligationis cuiusq; necessitas adigit, cessat electio, dum libertas adimitur eligendi, Cardinales eosdem obsecrantes per viscera misericordiæ Dei nostri: per aspersionem sui preciosi sanguinis obtestamur, vt pensantes attentiùs quid eis imminet cùm agitur de creatione Vicarij IESV Christi, successoris Petri, rectoris vniuersalis Ecclesiæ, gregis dominici directoris, omni priuatæ affectionis inordinatione deposita, & cuiuslibet pactionis, conuentionis, obligationis necessitate, necnon condicti, & intendimenti contemplatione cessantibus, non in se reciprocent considerationis intuitum, vel in suos, non quæ sua sunt, quærant, non commodis priuatis intendant, sed nullo arctante ipsorum in eligendo iudicium, nisi Deo, puris, & liberis mentibus nuda electionis conscientia vtilitatem publicam liberè prosequantur, omni conatu, & solicitudine, prout possibilitas patitur, id acturi tantummodo, vt eorum ministerio acceleretur vtilis, & pernecessaria totius mundi prouisio, idoneo celeriter eidem Ecclesiæ sponso dato. Qui autem secus egerint, diuinæ subiaceant vltioni, eorum culpa (nisi graui propter hoc peracta pænitentia) nullatenus abolenda. Et nos nihilominus pactiones, conuentiones, obligationes, condicta, & intendimenta omnia, siue iuramenti, siue cuiuslibet alterius fuerint vinculo firmitatis innixa, cassamus, irritamus, & viribus

ribus decernimus omnino carere, ita quòd nullus ad illa obseruanda quomodolibet sit adstrictus, nec quisquam ex eorum transgressione notam vereatur fidei non seruatæ, sed non indignæ laudis titulum potiùs mereatur, cùm lex etiam humana testetur: Deo magis transgressiones huiusmodi, quàm iusiurandi obseruationes acceptas.

Monet omnes fideles, vt statim audita summi Pontificis morte, eius celebrent exequias, & quotidie orent pro vigili, concordi, & vtili prouisione Romanæ Ecclesiæ. Prælati autem in suis prædicationibus ipsos subditos ad hoc hortentur, & eis frequentiam orationum, & obseruantiam ieiuniorum indicent.

§. Quia verò fidelibus non est tam de sollicita quantumcunq; inuentione fidendum, quàm de instantia orationis humilis, & deuotæ sperandum, huic adijcimus sanctioni, vt in omnibus Ciuitatibus, cæterisq; locis insignibus, vbi primùm de memorati Pontificis obitu certitudo claruerit, à clero, & populo, solemnibus pro eo exequijs, celebratis, singulis diebus (donec de ipsius Ecclesiæ prouisione indubitanter rumor pertulerit veritatem) humiles preces fundantur ad Dominum, apud eum deuotis orationibus insistatur, vt ipse, qui concordiam facit in sublimibus suis, sic efficiat eorundem Cardinalium corda in eligendo concordia, quòd prouisio celer, concors, & vtilis (prout animarum salus exigit, & totius orbis requirit vtilitas) ex ipsorum vnanimitate sequatur. Et ne tam salubre præsentis sanctionis edictum, ignorantiæ negligi prætextu contingat, districtè præcipimus, vt Patriarchæ, Archiepi-

scopi, Episcopi, & alij Ecclesiarum Prælati, cæteriq; quibus concessum est proponere verbum Dei, clerum, & populum, propter hoc specialiter frequentiùs congregandos, in suis sermonibus ad supplicum præcum suffragia pro celeri, & fælici exitu tanti negotij frequentanda solerter hortentur, & ipsis eadem auctoritate, non solùm orationum frequentiam, sed obseruantiam (prout circumstantiæ pensandæ suaserint) ieiuniorum indicant.

CLEMENS V.
in Concilio Viennensi.

SVMMARIVM.

Cœtus Cardinalium sede vacante iurisdictionem Papalem non exercet, nisi in quantum permittit Concilium Lugdunense, nec illud, vel eius partem alterare potest.

Edita anno salut. 1310. refertur inter Clementinas, ne Romani, de elect.

NE Romani electioni Pontificis, indeterminata opinionum diuersitas, aliquod possit obstaculum, vel dilationem afferre. Nos inter cætera præcipuè attendentes, quòd lex superioris per inferiorem tolli non potest, opinionem astruere (sicut accepimus) satagentem, quòd constitutio fel. recor. GREGORII Papæ X. prædecessoris nostri, circa electionem præfatam edita in Conc. Lugdunen. per cætum Card. Romanæ Ecclesiæ (ipsa va-

vacante) modificari posſit, corrigi, vel immutari, aut quicquam ei detrahi, ſiue addi, vel diſpenſari quomodolibet circa ipſam, ſeu aliquam eius partem, aut eidem etiam renunciari per eum tanquam veritati non conſonam; de frat. noſtrorum conſilio reprobamus, irritum nihilominus, & inane decernentes, quicquid poteſtatis, aut iuriſdictionis ad Romanum, dum viuit Pontificem pertinentis (niſi quatenus in conſtitutione prædicta permittitur) cætus ipſe duxerit (eadem vacante Eccleſia) exercendum.

Officium Camerarij, vel pœnitentiariorum Papæ durat eo mortuo, quòd ſi deficiant, poterit cætus Cardinalium pro tempore vacationis alios ſubrogare.

§. Eo tamen prouiſo, quòd ſi eiuſdem Eccleſiæ camerarium, aut maiorem, vel aliquos alios ex pœnitentiarijs (quorum officium per obitum eiuſdem Pontificis nolumus expirare) per mortem, vel aliàs deficere quouis modo contingat, valeat idem cætus ad tempus vacationis huiuſmodi pro numero deficientium, vel ampliori etiã, quantùm ad pœnitentiarios (ſi hoc eidem cætui concorditer expedire videbitur) alios ſubrogare.

Determinans diocæſim intelligi id, quod in Concilio dicitur de territorio, & diſtrictu, ſtatuit moriente Papa extra curiam, ipſius electionem fieri debere, in loco vbi erat cauſarum, & literarum audientia, licet ſuſpenſa, niſi priùs ordinatum eſſet de curia transferenda.

§. Sanè, cùm iuxta conſtitutionem prædictam, Papa extra

extra Ciuitatem, in qua cum sua erat curia moriente, in Ciuitate, in cuius districtu, seu territorio moritur, sit regulariter successoris electio celebranda, districtus, seu territorij nomine, Diocæsim hoc casu intelligendam fore censemus. Eo autem adiecto; quòd si in certo loco causarum, & literarum Apostolicarum audientia remanente, Papam alibi mori contingat, non ibi, sed vbi prædicta fuerit audientia, memorata electio celebretur, etiam si eadem audientia tépore mortis huius vacare noscatur, nisi fortè ante mortem eandem, ordinatum esset per Papam de curia transferenda, quo casu seruetur prouisio constitutionis prædictæ.

Prouidet casui, quo contingeret Cardinales omnes exire conclaue.

§. Porrò si Romano non electo Pontifice, Cardinales omnes simul, vel successiuè (quod absit) exire contingeret conclaue deputatum eisdem: ij (ad quos pertinet executio constitutionis prædictæ) illos ex ipsis, quibus infirmitas corporis, aut nota debilitas excusationé non dabit, idem conclaue (quàm citò poterunt) reintrare compellant. Pænas in dicta constitutione contentas (nisi hoc fecerint) incursuri. Cardinales autem huiusmodi cóclaue reintrantes, ad electionem iam dictam procedant, & aliàs constitutionem præfatam obseruent, secundùm statum, in quo erant in eodem conclaui, quando ipsum, vt præmittitur exiuerunt.

Statuit

Statuit Cardinales per exceptionem excommunicationis, suspensionis, vel interdicti, ab electione non repelli.

§. Cæterùm, vt circa electionem prædictam, eò magis vitentur dissensiones, & schismata, quò minor eligentibus aderit diffidendi facultas, decernimus, vt nullus Cardinalium cuiuslibet excommunicationis, suspensionis, aut interdicti prætextu, à dicta valeat electione repelli: iuribus alijs circa electionem eandem hactenus editis, plenè in suo robore duraturis.

Electos, & alios (qui mittere, vel ire tenentur ad curiam) adstringit ad id, sede vacante.

§. Verùm, quia tam ex prouisis remedijs, quàm ex orationibus ad Deum super huius negotio effundendis, quòd breuiter huiusmodi celebretur electio, præsumendum est probabiliter, & sperandum. Statuimus, vt electi, & alij (qui ex quacunq; causa ad sedem Apostolicam venire, vel mittere sunt adstricti, ad ipsam cùm vacat, ac si non vacaret, venire, vel mittere teneantur.

D CLE-

BVLLA
CLEMENTIS PP. VI.
SVMMARIVM.

Refertur diſpoſitio decretalis GREGORII *X. in Concil. Lugdunen. de electione Romani Pontificis, circa locum, ſeruos Cardinalium, Conclaue, & cibos.*

Edita anno ſalut. 1351.

LICET in conſtitutione à fel. recor. GREGORIO Papa X. prædeceſſore noſtro, ſuper electione Romani Pontificis edita, in Concilio Lugdunenſi inter cætera caueatur expreſsè, quòd ſi eundem Pontificem in Ciuitate, in qua cum ſua curia reſidebat, diem claudere contingat extremum, Cardinales in palatio, in quo idem Pontifex habitabat, omnes conueniant, & in eo ſinguli, ſingulis tantummodo, niſi illi, quibus ex patenti neceſſitate duo permittuntur haberi, contenti ſeruientibus clericis, vel laicis, prout elegerint, vnum conclaue nullo intermedio pariete, vel alio velamine inhabitent in communi. Et quòd diebus certis non facta prouiſione de Paſtore decurſis, panis, vinum, & aqua tantùm eiſdem Cardinalibus donec ſubſequetur prouiſio, miniſtretur.

Cardi-

Cardinales in Conclaui possunt habere duos seruos clericos, vel laicos.

§. Quia tamen sicut frequenti multorum assertione, & in Cardinalatu constitutorum percepimus, nonnulli ex Cardinalibus in obseruatione constitutionis ipsius grauati aliàs nimium extiterunt, multi quoq; ex ipsis duos in dicto conclaui habuerint seruientes, non absq; scrupulo conscientiæ, propter ambiguitatem dictorum verborum, videlicet, quibus ex patenti necessitate, duo permittuntur haberi, in dicta constitutione, vt præmittitur contentorum. Nos prouidere super his cupientes, ex his, & certis alijs causis rationabilibus, quæ nostrum ad id animum induxerunt, rigorem constitutionis ipsius, & etiam ad fratrum nostrorum supplicationem, in his prouidimus temperandum, auctoritate Apostolica statuentes, quòd Cardinales postquam conclaue huiusmodi, seu clausuram pro dicta electione celebranda intrauerint, singuli duos seruientes tantùm clericos, vel laicos, prout duxerint eligendos.

Cardinales in Conclaui in prandio, & in cœna vnum ferculum tantùm possunt habere cum alijs, quæ ad condimentum, vel saporem pertinent, & nullus Cardinalis potest vesci de alterius ferculo.

§. Ac etiam singulis, præter panem, vinum, & aquã in prandio, & in cœna, vnum dumtaxat ferculum, seu missum carnium vnius speciei tantummodo, aut piscium, seu ouorum, cum vno potagio de carnibus, vel piscibus principaliter non confectis, & decentibus salsamentis

habere valeant, vltra carnes salitas, & herbas crudas, ac caseum, fructus, siue electuaria. Ex quibus tamen nullum specialiter ferculum conficiatur, nisi ad condimentum fieret, vel saporem. Nullus verò eorum de alterius ferculo vesci possit.

Cardinales in Conclaui possunt habere velamina simplicium cortinarum, vt honestiùs possint quiescere in suis lectis.

§. Liceat etiam eis ex decentia honestatis, habere in clausura huiusmodi, cùm in lectis quiescendi causa, vel dormiendi, esse voluerint, dumtaxat intermedia, seu velamina simplicium tantummodo cortinarum.

Derogatur constitutionibus contrarijs.

§. Prædictis, & fel. mem. CLEMENTIS Papæ V. prædecessoris nostri, & alijs constitutionibus Apostolicis contrarijs, quibus per hoc in alijs derogare nolumus, non obstantibus quibuscunque.

Nulli ergo, &c. Dat. Auinione octauo idus Decembris, Pontificatus nostri Anno decimo.

BVLLA

BVLLA IVLII PAPAE II.

SVMMARIVM.

Electio Papæ per simoniam est nulla, & sic electus quamuis in concordia Cardinalium, & eorum nemine discrepante, est Apostaticus, & vt simoniacus, & Hæresiarcha habetur, et est priuatus omnibus officijs, beneficijs cuiuscunq; generis, atq; etiam priori Cardinalatus honore, & perpetuò ad omnia prædicta inhabilis efficitur, & contra ipsum à quocunq; Cardinali potest opponi de simoniaca labe, & sicut de vera, & indubitata hæresi.

CVM tam diuino, quàm humano iure, in spiritualibus præcipuè, detestabiliter sit simoniæ labes prohibita, & longè magis in electione Romani Pontificis Vicarij IESV Christi D. N. abominabilis sit, & vniuersali Ecclesiæ perniciosa. Nos, qui regimini eiusdem vniuersalis Ecclesiæ meritis imparibus annuente Domino præsidemus, cupientes, quantùm cum Deo possumus in præmissis pro tantæ rei necessitate, ac periculi magnitudine, vt tenemur, imposterum salubriter prouidere, de fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium consilio, & vnanimi consensu, hac

Edita Ann. salut. 1505.

nostra perpetuò valitura constitutione, Apostolica auctoritate, & de potestatis nostræ plenitudine, statuimus, ordinamus, decernimus, & definimus, quòd si, quod Deus pro sua clementia, & ineffabili bonitate auertat, contigerit, postquam nos, vel successores nostros successiuè, ipse Deus ab huiusmodi vniuersalis Ecclesiæ regimine absoluerit, humani generis inimico procurante, & ambitione, vel cupiditate ad hoc inclinante, seu impellente, electionem Romani Pontificis ab eo, quem eligi contigerit, vel ab aliquo, seu aliquibus de cætu Cardinalium quomodolibet votum dantibus, per simoniacam hæresim in dando, promittendo, vel recipiendo pecunias, bona cuiusq; generis, castra, officia, vel beneficia, seu promissiones, & obligationes, commissam, per se vel alium, seu alios quomodocunq; & qualitercunq; etiam in duarum partium, vel omnium Cardinalium vnanimi concordia, quomodolibet etiam per viam assumptionis, vnanimiter nemine discrepante, etiam sine scrutinio facta, celebrari, vel fieri, non solùm huiusmodi electio, vel assumptio, eo ipso nulla existat, & nullam eidem sic electo, vel assumpto, administrandi in spiritualibus, & temporalibus facultatem tribuat, sed etiam contra dictum sic electum, vel assumptum, de simoniaca labe, à quocunq; Cardinali, qui eidem electioni interfuerit, opponi, & excipi possit, sicut de vera, & indubitata hæresi, ita quòd à nullo pro Romano Pontifice habeatur, quinimo ipse sic electus, à priori suo Cardinalatus, & alio quocunq; honore, Ecclesijs Cathedralibus etiam Metropolitanis, & Patriarchalibus, Monasterijs, dignitatibus, & alijs quibuscunq; beneficijs, & pensionibus, quæ tunc obtinebat in titulum, vel in commendam, aut aliàs quomodocunq; eo ipso, absq; alia declaratione, priuatus existat, & idem electus non

Apo-

Apoſtolicus, ſed Apoſtaticus, & tanquam ſimoniacus, & Hæreſiarcha, & ad prædicta omnia, & ſingula perpetuò inhabilis habeatur.

Electio Papæ per ſimoniam, non conualidatur per inthronizationem, temporis curſum, adorationem, aut obedientiam Cardinalium.

§. Nec huiuſmodi ſimoniaca electio per ſubſequentem ipſius inthronizationem, ſeu temporis curſum, aut etiam omnium Cardinalium adorationem, ſeu obediētiam, vllo vnquam tempore conualeſcat.

Licet omnibus Cardinalibus, clero, populo Romano, & omnibus officialibus ab obedientia Papæ electi per ſimoniam impunè diſcedere.

§. Liceatq; omnibus, & ſingulis Cardinalibus etiam illis, qui huic ſimoniacæ electioni, ſeu aſſumptioni conſenſerint, etiam poſt intrhonizationem, & adorationem, ſeu obedientiam, ac etiam vniuerſo clero, & populo Romano, necnon ſubditis, & S. Angeli de Vrbe, ac quarumuis aliarum Romanæ Eccleſiæ arcium Præfectis, Caſtellanis, Capitaneis, & alijs officialibus quocunq; homagio, ſeu iuramento, vel cautione præſtitis, non obſtantibus, à talis electi, etiam intrhonizati, obedientia, & deuotione, impunè, & quandocunq; diſcedere (ipſis fidei Romanæ Eccleſiæ, & obedientiæ futuri Romani Pontificis canonicè intrantis, nihilominus aſtrictis permanentibus) & eum, vt magum, ethnicum, publicanum, & hæreſiarcham euitare.

Cardi-

Cardinales possunt contra electum Papam per simoniam implorare auxilium Brachij secularis si se ingesserit in administratione, nec ob id schismatici fiunt.

§. Ad cuius quoq; confusionem, posint Cardinales qui præfatæ electioni se opponere voluerint, si præsumpserit se regimini vniuersalis Ecclesiæ, prætextu talis electionis ingerere, auxilium brachij secularis contra eum implorare. Nec tales ab eius obedientia discedentes, tanquam tunicæ Domini scissores, aliquarum propter dictum discessum pœnarum, seu censurarum vltioni subiaceant.

Imponitur pœna priuationis benefitiorum, & dignitatũ quorumcunq; etiam Cardinalatus, Cardinalibus eligentibus Papam per simoniam.

§. Cardinales verò, qui eum sic simoniacè elegerint, à suis ordinibus, & etiam Cardinalatus titulis, & honore, ac quibuscunq; Patriarchalibus, Archiepiscopalibus, Episcopalibus, & alijs Prælaturis, ac dignitatibus, & beneficijs, quæ in titulum, vel commendam tunc obtinebant, vel in quibus, seu ad quæ ius tunc habebant, absq; alia declaratione, priuati existant, nisi ab illo penitùs, & cum effectu discesserint, & reliquis Cardinalibus qui huiusmodi simoniæ non consenserint, infra terminum octo dierum, postquam fuerint ab eis requisiti, personaliter si fieri poterit, aliàs per edictum publicum, se absq; fictione, vel fraude vniuerint, & coniunxerint. Et tunc si præfatis alijs Cardinalibus se vniuerint, & coniunxerint, in pristi-

num

num ſtatum, & ad priſtinos honores, & dignitates etiam Cardinalatus, ac Eccleſias, & beneficia, quibus præerant, & quæ obtinebant, reintegrati, rehabilitati, ac reſtituti, & repoſiti, ab huiuſmodi ſimoniæ labe, & cenſuris, ac pœnis eccleſiaſticis quibuſcunq; abſoluti eo ipſo exiſtant.

Imponuntur pœna contra mediatores electionis Papa per ſimoniam.

§. Mediatores verò, proxenetæ, trapezitæ, tam clerici, quàm laici, cuiuſcunq; dignitatis, qualitatis, & ordinis fuerint, etiã Patriarchali, Archiepiſcopali, ſiue Epiſcopali, vel alia ſeculari, mundana, ſiue eccleſiaſtica dignitate præditi, etiam quorumcunq; Regum, & Principum oratores, vel Nuncij, huius ſimoniacæ electionis participes, ſint omnibus ſuis Eccleſijs, beneficijs, prælaturis, & feudis, ac alijs quibuſcunq; honoribus, & bonis, eo ipſo priuati, & ad ſimilia inhabiles, ac etiam actiuè, & paſsiuè inteſtabiles, & eorum bona ipſo facto, ad inſtar reorum criminum læſæ Maieſtatis, fiſco Apoſtolicæ Sedis applicentur, & deuoluantur, ſi prædicti delinquentes eccleſiaſtici fuerint, vel aliàs Romanæ Eccleſiæ ſubditi. Bona verò, & feuda taliter delinquentium, non ſubditorum ſecularium, in partibus exiſtentia, fiſco ſecularis Principis in cuius territorio bona ſita fuerint, ipſo facto ſimiliter applicentur. Ita tamen quòd ſi infra tres menſes, à die quo notum fuerit, illos ſimoniam commiſiſſe, vel participaſſe, Principes dicta bona fiſco ſuo actualiter non applicauerint, ex tunc illa, Fiſco Eccleſiæ Romanæ applicata cenſeantur, & ſint, eo ipſo, abſq; aliqua ſimiliter declaratione.

Annullantur omnes obligationes simoniacæ, interuenientes in electione Romani Pontificis.

§. Promissiones quoq; & obligationes, siue sponsiones propterea quandocunq; etiam ante tempus dictæ electionis, etiam extra personas Cardinalium per quęscunq; alios quomodocunq; factæ, cum quauis inexcogitabili solemnitate, & forma, etiam iuratæ, conditionales, siue euentuales, & in forma excommissarum ex quacunq; causa, etiam depositi, mutui, cambij, confessionis de receptis, donationis, arrendamenti, vel venditionis, permutationis, vel alterius cuiuscunq; contractus, etiam in ampliori forma Cameræ Apostolicæ, factæ; sint nullæ, & inualidæ, & ad eligendum inefficaces, nullusq; illarum vigore cogi, vel constringi possit, in iudicio, vel extra, liceatq; omnibus ab illis impune absq; aliquo metu, siue periurij nota, recedere.

Cardinales non complices, in electione Papæ simoniaca, alium possunt eligere, & concilium conuocare.

§. Et insuper liceat Cardinalibus, qui electioni prædictæ simoniacæ interfuerint, & à præfato sic electo discesserint, adhibitis secum alijs Cardinalibus, qui huiusmodi simoniacæ electioni consenserunt, & postea eisdem Cardinalibus in dicta simonia non complicibus se vniuerint, si se cum eisdem vnire voluerint, alioquin sine eis ad alterius nihilominus Pontificis electionem, non expectata alia sententia declarationis simoniacæ electionis huiusmodi, eadem tamen præsente nostra constitutione semper in suo robore permanente, liberè, aliàs tamen canonicè, deuenire,

uenire, & concilium etiam generale inducere, & conuocare in loco idoneo, prout eis videbitur expedire.

Derogatur constitutionibus contrarijs.

§. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, & præcipuè fel. recor. Alexandri Papæ III. quæ incipit, licet de vitanda discordia, & aliorum Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum, etiam in concilijs generalibus editis, cæterisq; contrarijs quibuscunque.

Excommunicantur Card. si contrafecerint huic constitutioni, additur decretum irritans, & alia solita clausula, & constitutio iubetur publicari.

§. Inhibentes postremò omnibus, & singulis S. R. E. Cardinalibus, qui pro tempore erunt, & eorum sacro Collegio, ne Apostolica sede vacante, prædictis contrauenire, vel contra præmissa, vel aliquod præmissorum statuere, disponere, & ordinare, vel aliquo modo facere, seu attentare præsumant, quocunq; exquisito colore, vel causa, sub excommunicationis latæ sententiæ pæna, quam ipso facto incurrant, & à qua non nisi per Romanum Pontificem canonicè electum absolui possint, nisi in mortis articulo.

Decernentes ex nunc irritum, & inane, si secus super his, vel aliquo præmissorum à quoquam scienter, vel ignoranter, etiam per nos, contigerit attentari.

Vt autem præsentis constitutionis, decreti, statuti, ordinationis, ac inhibitionis nostræ huiusmodi tenor ad

omnium notitiam deducatur, volumus præſentes litteras noſtras in valuis Baſilicæ Principis Apoſtolorum, necnon Cancellariæ, ac acie campi floræ affigi, nec aliam earundem litterarum publicationis ſolemnitatem requiri, aut expectari debere, ſed huiuſmodi affixionem pro ſolemni publicatione, & perpetuo robore ſufficere.

Nulli ergo omninò hominum liceat, hanc paginam noſtrorum cõſtitutionis, ordinationis, ſtatuti, decreti, diffinitionis, applicationis, approbationis, & inhibitionis infringere, vel ei auſu temerario contraire: Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud S. Petrum anno incarnationis Dominicæ Milleſimo quingẽteſimo quinto. 19. Kal. Febr. Pontificatus noſtri Anno Secundo.

BVLLA

BVLLA PAVLI PAPAE IV.

SVMMARIVM.

Deteſtatur crimen ambitus, rationibus, & auctoritatibus diuini, & humani iuris.

CVm ſecundum Apoſtolum nemo debeat ſibi honorem aſſumere, ſed qui tanquam Aaron vocatur à Deo, facilè ab omnibus iudicari poteſt, quàm grauiter excedant, errent, & peccent, qui tam inferiores, quàm ſuperiores dignitates Eccleſiaſticas, & ipſam deniq; Beati Petri ſedem, ac Apoſtolicæ dignitatis culmen, & apicem, à Deo Optimo Maximo à quo omnia bona procedunt, nulla prorſus humana ope, nec cuiuſuis auxilio, conſilio, vel fauore interueniente, prouenire non arbitrantur, ſed illas tanquam venales, aut aliàs in diſpoſitione mortalium conſtitutas, diuerſis modis, & medijs ambire, & aſſequi, ſeu potiùs vſurpare præſumunt. Nam vt Romanæ, & cuiuslibet alterius, tàm ante, quàm poſt Domini Dei, & Redemptoris Noſtri IESV Chriſti in terris aduentum, benè inſtitutæ reipublicæ, de ambitu, & contra ambitus reos, ſanctiſſimè promulgatas, & inuiolabiliter obſeruatas leges, ad præſens omittamus, non ne huiuſmodi deteſtabile ambitus ſcelus,

Edita Anno ſal. 1558.

etiam iure diuino grauissimè punitur, cum Absalon, qui regnum genitoris sui adhuc viuentis ambiebat, ex mulo cui insederat eleuatus, capillis capitis sui quercui suspensus remansit, & à Ioab tribus lanceis in corde trafixus fuit? Non ne illud sacrorum Conciliorum à sancta Dei Ecclesia receptorum, & approbatorum auctoritas, diuersimodè detestatur, & punit, cum quemcunq; Presbyterum, aut Diaconum, seu Clericum, qui Papa incolumi, & eo inconsulto, subscriptionem pro Romano Pontificatu accõmodare, aut pyctatia promittere, seu sacramentum præbere tentauerit, aut aliquod suffragium polliceri, vel de hac causa priuatis conuenticulis factis, aliquid deliberare, & decernere præsumpserit, loci sui dignitate, & communione priuandum, anathematisq; pœna plectendum censeat, & propter occultas fraudes, & coniurationum huiusmodi secretas insidias, si quis harum actionum particeps, consilia eorum, qui de Pontificali agunt ambitu, ad notitiam Ecclesiæ deferat, & rationabili probatione conuincat, eũ non solùm ab omni culpa purgatum remanere, verùm etiam remuneratione non indigna subleuari velit, & statuat, & exinde non modò sacrorum canonum, sed etiam secularium legum interpretes peritissimi, & probatissimi, ambientes Papatum, aut super eo, Papa viuente, & inconsulto, tractantes, seu conuenticulas facientes, crimen læsæ Maiestatis in pr. cap. & simoniacæ hæreseos incurrere decreuerint, non sine clara, & aperta ratione, cùm omnis tractatus de loco, dignitate, & bono alicuius viuentis, eo non consentiente, ab vtroq; iure prohibeatur, & reprobetur, præsertim cùm inde præstetur votum captandæ mortis, quod sacri canones, & venerandæ leges passim abhorrent, & detestantur. Accedit quòd cùm inter Pontificem, & Ecclesiam contrahatur spirituale

Alludit ad constitutionẽ editam in Concil. Rom. sub Symmacho Papa, de qua supra.

rituale coniugium, quod fortius eſt carnali, grauiſſimæ pœnæ ex vtriuſq; iuris cenſura imponuntur ijs, qui conſtante matrimonio, de alio coniuge tractare præſumunt. Quare cùm peccatis exigentibus, plures in dies B.Petri ſedem, nobis viuentibus, & inconſultis ambire, & conuenticulas ſuperinde facere dignoſcantur, & ad hoc ſuffragia S.R.E. Cardinalium obtinere, & quodammodo ſubharrare procurent, & ſatagant.

Confirmat, et innouat omnes Conſtitutiones, et Decreta Conciliorum contra ambientes Papatum emanata.

§. Nos cupientes huiuſmodi deteſtabile ambitus, & illi coniuncta ſimoniacæ hæreſeos, & læſæ Maieſtatis crimina, non ſolùm noſtris, ſed etiam ſucceſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum pro tempore exiſtentium temporibus, perpetuò abolere, & non ſolùm ex vſu, ſed etiam ex mentibus hominum, præſertim in electione Romani Pontificis, qui Domini Dei, & Saluatoris noſtri IESV Chriſti in terris Vicarius exiſtit, radicitùs euellere, & in præmiſſis pro tantæ rei neceſsitate; & periculi magnitudine, vt tenemur ſalubriter prouidere, habita ſuper his cum venerabilibus fratribus noſtris ipſius S.R.E. Cardinalibus deliberatione matura, de eorum conſilio, & vnanimi aſſenſu, hac noſtra perpetuò valitura conſtitutione, Apoſtolica auctoritate, & de noſtrę Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnes, & ſingulas excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, ac priuationis, & quaſuis alias ſententias, cenſuras, & pœnas dudum à Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris, aut ſacris Conc.ſeu Sanctorum Patrum noſtrorum decretis, ſtatutis, capitulis, canonibus, conſtitu-

ſtitu-

stitutionibus, & ordinationibus contra sic ambientes quomodolibet latas, & promulgatas approbamus, & innouamus, ac perpetuò obseruari, & in viridi obseruantia si forsan in ea non sint, reponi, & esse debere.

Ponuntur pœnæ grauissimæ contra tractantes de electione futuri Pontificis viuente Papa, et eo inconsulto.

§. Necnon quoscunq; in præmissis, tam nostro, quàm successorum nostrorum prædictorum tempore, publicè, vel occultè, aut aliàs quomodolibet delinquentes cuiuscunq; status, gradus, ordinis, conditionis, & præeminẽtiæ existant, & si Episcopali, Archiepiscopali, Patriarchali, aut alia maiori Ecclesiastica dignitate, seu Cardinalatus honore, vel mundana, etiam Ducali, Regali, Reginali, aut Imperiali auctoritate, siue excellentia præfulgeant, & eorum quemlibet, sententias, censuras, & pænas prædictas incurrere volumus, atq; decernimus. Et nihilominus considerantes dignum esse, vt quos Dei timor à malo non reuocat, Ecclesiasticæ saltem coerceat seueritas disciplinæ, de similibus consilio, & assensu, ac auctoritate, & plenitudine potestatis volumus, & declarando statuimus, ordinamus, & decernimus, quòd sententijs, censuris, & pœnis prædictis in suis robore, & efficacia remanentibus, ac effectum suum sortientibus omnes, & singuli, tam clerici, quàm vtriusq; sexus laici, qui per se, vel alios nobis viuentibus, & inconsultis, vel scriptis, aut nuncijs, cum aliquo de futuro Pontifice eligendo hactenus tractarunt, vel tentarunt, seu imposterum Romano Pontifice viuente, & inconsulto tractabunt, vel tentabunt, etiam si, vt præfertur qualificati, & dignitate, honore, & auctoritate, & excellentia prædictis

dictis præditi exiſtant, ſint ipſo iure, & facto, abſq; alia deſuper ferenda ſententia excommunicati excommunicatione maiori, & maledictione æterna damnati, & ab excommunicatione huiuſmodi, & maledictione huiuſmodi per alium, quam per nos, & Romanum Pontificem pro tempore exiſtentem, præterquam in mortis articulo abſolui non poſſint, incurrerintq; & incurrant reſpectiuè crimen ſimoniacæ hæreſeos, & læſæ Maieſtatis in primo capite, ac priuationem omnis etiam Epiſcopalis, Archiepiſcopalis, & Patriarchalis, ac cuiuſuis alterius maioris, vel minoris dignitatis, ac Cardinalatus honoris, necnon Ducalis, Regalis, Reginalis, & Imperialis auctoritatis, & excellentiæ, ac omnium, & ſingularum Eccleſiarum, Cathedralium quoq; ac prioratuum, aliorumq; beneficiorum, & officiorum Eccleſiaſticorum, cum cura, & ſine cura ſecularium, ac quorumuis ordinum regularium per eorum quemlibet obtentorum, necnon quorumuis fructuum, reddituum, & prouentuum Eccleſiaſticorum, ac penſionum annuarum ſuper ſimilibus fructibus, redditibus, & prouentibus reſeruatorum, & aſſignatorum, ac Regnorum, Dominiorum, feudorum, & bonorum ſpiritualium, & temporalium, vel miſtorum, etiam patrimonialium, & allodialium, necnon iurium patronatus, & iuriſdictionum quarumcunq; careantq; voce actiua, & paſſiua, ac effecti ſint, & efficiantur reſpectiuè perpetuò inhabiles, & incapaces omnium dignitatum, honorum, bonorum, iurium, & legitimorum actuum, perpetuaq; infamia vbiq; gentium ſint notati, & notentur reſpectiuè, nec infamia huiuſmodi ab eis aboleri, neq; ipſi vllo vnquam tempore ad vocem, dignitates, honores, bona, iura, & actus huiuſmodi, niſi ex ſpeciali verbo, & mandato noſtro, ſeu Romani Pontificis pro tempore exiſtentis, no-

F ſtra,

ſtra, ſeu illius manu propria ſubſcripto, ac ſpecifica,& indiuidua, reatus, & culpæ ſuæ qualitate expreſſa, reſtitui poſſint.

Eaſdem pœnas grauiſsimas extendit ad complices huius delicti, niſi reuelauerint huiuſmodi delictum.

§. Quodq; ſimiles ſententias, cenſuras, & pœnas reſpectiuè incurrerint, & incurrant ipſo iure, & facto, ac ſine alicuius ſententiæ prolatione, omnes, & ſinguli, etiam, vt præmittitur, qualificati, & dignitatibus huiuſmodi præditi, cuiuſuis ſexus, & ordinis exiſtant, qui per ſe, vel alium, ſeu alios à die noſtræ ad ſummi Apoſtolatus apicem aſſumptionis, vſq; in hanc diem in præmiſſis, aut eorum aliquo quoduis auxilium, conſilium, vel fauorem, ſeu operam, verbis, vel ſcriptis, aut re, vel facto, ſeu promiſſione, pollicitatione, ſuaſione, vel his omnibus inſimul, aut quouis alio modo, directè, vel indirectè, principaliter, vel incidentaliter præſtiterunt, ſeu in futurum quouis etiam ſucceſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum tempore præſtabunt, aut in præmiſſis mediatores, proxenetæ, nuncij, mandatarij, procuratores, ſeu trapezitæ fuerunt, vel in poſterum, vt præfertur erunt, ſeu aliàs ſe in præmiſſis quouis modo intromiſerunt, vel immiſcuerunt, ſeu in poſterum etiam tempore ſucceſſorum huiuſmodi habebunt, niſi ea nobis, aut ſucceſſoribus noſtris, quorum tempore id continget, vel alteri, cui id per nos, vel ſucceſſores prædictos commiſſum fuerit, per ſe, vel alium, ſeu alios cùm primum cōmodè potuerunt, reuelauerunt, etiam ſi in præmiſſis aliquod aliud auxilium, conſilium, vel fauorem, aut opem non præſtiterint.

Venia conceditur, & pramium reuelantibus hoc crimen.

§. Nos enim ijs, qui præmissa reuelauerint, etiam si complices fuerint, non solùm veniam, sed etiam gratiam, & præmia pollicemur, prout etiam successores nostros præfatos facturos esse confidimus, ad hoc, vt eorum iudicio, participes tanti criminis valeant coerceri.

Impugnantes hanc constitutionem, vt illicitam, iniustam, aut iniquam, varijs puniuntur pœnis.

§. Et si quis, vllo vnquam etiam dictorum successorum nostrorum tempore, præsentes literas, & in eis contenta quæcunq; iniusta, illicita, vel iniqua existere, aut in toto, vel in parte non valere, seu aliquo tempore non valitura esse, vel à nobis sic fieri non potuisse, aut non debuisse, ausu temerario asserere præsumpserit, cuiuscunq; dignitatis existat, etiam si Cardinalatus honore, aut Regia, vel Imperiali præeminentia, & excellentia præfulgeat, ipso iure, & facto anathematis mucrone percussus sit, & contra eum tanquam verè schismaticum, & hæreticum inquiri, & tanquam talis puniri, eiusq; memoria damnari possit.

Derogatur contrarijs constitutionibus, publicatio committitur cum solitis clausulis.

§. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon cuiusuis conclauis capitulis, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel qua-

uis firmitate alia roboratis, priuilegijs quoq; indultis, & literis Apostolicis sub quibuscunq; tenoribus, & formis, ac cum quibusuis etiam derogatoriarũ derogatorijs, alijsq; efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & alijs decretis, quibusuis personis sub præsentibus compræhensis, per quoscunq; Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac nos, & sedem Apostolicam etiam motu proprio, & ex certa scientia, ac simili potestatis plenitudine, aut consistorialiter, seu aliàs quomodolibet concessis, & etiam iteratis vicibus approbatis, & innouatis (quibus omnibus etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumq; totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quauis alia expressio habenda, aut aliqua exquisita forma seruanda esset, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita obseruata inserti forent, præsentibus pro expressis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, & sufficienter derogatum esse decernimus) cæterisq; contrarijs quibuscunque.

Vt autem præsentes literæ ad omnium, quorum interest notitiam deducantur, nec aliquis earum ignorantiam prætendere valeat, volumus eas in Basilica Principis Apostolorum de Vrbe, & Cancellariæ Apostolicæ, ac acie campi Floræ, per aliquos ex cursoribus nostris publicari, earumq; copiam inibi affixam dimitti, necnon publicationem, & dimissionem copiæ affixæ huiusmodi sufficere, & omnes, quos eædem literæ tangunt arctare, perinde, ac si eis personaliter intimatæ, & notificatæ fuissent.

Nulli

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam no-
stræ approbationis, innouationis, declarationis, statu-
ti, ordinationis, derogationis, decretorum, & volun-
tatum infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis
autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omni-
potentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum
eius, se nouerit incursurum. Datum Romæ apud S. Pe-
trum, Anno Incar. Dominicæ Millesimo quingentesimo
quinquagesimo octauo, Pontificatus nostri anno quarto.

BVLLA PII PAPAE IIII.

SVMMARIVM.

Quanta maturitate, ac diligentia fieri debeat Romani Pontificis electio.

Edita anno salut. 1562.

IN eligendis Ecclesiarum Prælatis, quibus & humana & diuina ministeria committuntur, quantam adhiberi curam oporteat, testantur Patrum nostrorum sacratissimæ constitutiones, quas illi magna seueritate de Episcoporum, & aliorum Prælatorum qualitate ediderunt: propterea quòd à bonis bona omnia, videlicet charitas, vigilantia, ecclesiastica disciplina, denique animarum eis commissarum salus proficisceretur, à malis verò contrà, non nisi mala, nempe auaritia, negligentia, fastus, & animarum periculum possit expectari. Quòd si in quibuslibet Ecclesiarum Pastoribus tantoperè prouidendum est, nè quis assumatur indignus, maiorem certè, & perspicaciorem diligentiam in Rom. Pont. eligendo, qui cæteris Pastoribus est præfuturus, & totius dominici gregis curam habiturus, oportet adhiberi.

Recen-

Recenſentur Pontifices, qui conſtitutiones ediderunt de Romani Pontificis electione.

§. Hac ſancta meditatione permoti Prædeceſſores noſtri, & præſertim fel. rec. ALEXANDER III. GREGORIVS X. CLEMENS V. CLEMENS. VI. & IVLIVS II. nonnullas conſtitutiones ſanxerunt ad prouidendum, vt ſummorum Pontificum electiones liberè, & rectè, & maturè fierent. Sed quoniam res humanæ ſemper in deteriùs prolabuntur, niſi ſit qui eas aſſiduè retineat, & conſeruet: Verendumq; ſit, ne aliquando propter earum conſtitutionum tranſgreſſionem ſuborti abuſus longiùs ſerpant, & progrediantur.

Cardinales abſentes per decem dies expectantur, & interim fiunt exequiæ Pontificis mortui, quarum expenſæ taxantur.

§. Nos quantùm cum Deo poſſumus, futuris caſibus, & periculis occurrere volentes, eorundem Prædeceſſorum noſtrorum conſtitutiones, tum innouando, tum declarando, & pro rerum, & temporum neceſſitate ſupplendo, de fratrum noſtrorum vnanimi conſilio atque aſſenſu definimus, ſtatuimus, & declaramus, vt cùm Pontificem de hac vita migrare contigerit, Cardinales præſentes, decem tantummodo diebus iuxta dicti GREGORII Prædeceſſoris Conſtitutionem in Concilio Lugdunẽ editam, Cardinales abſentes expectare teneantur, & interim ſolitas nouem continuorum dierum exequias, omninò peragant, nec vllo prætextu vlteriùs differant. Et ne quid impedi-

pedimento esse posit, quò minus exequiæ ipsæ nono die absoluantur, si quando per obseruantiam alicuius magni, & præcipui festi, Cardinalibus videretur officium exequiarum intermitti debere; dies illi sic intermissi in numerum nouem dierum nihilominus computari debeant, & impensa quæ in eis pro exequijs facienda esset, inter pauperes Christi distribuatur. Ac vt superfluis quoque sumptibus, qui iam in immensum excreuerunt, modus imponatur, funus simpliciùs quàm consueuerit fiat, ita vt illius ratione (præter regalia Populo Romano præstari solita) decem millium ducatorum summam pannis lugubribus, & regalibus, tam Camerarij, & Clericorum, ac aliorum Cameralium, quàm aliorum quorumcumq; ministrorum, & officialium, ac alijs omnibus omninò computatis, impensa non excedat. Summa antem decem millium huiusmodi, vel si Collegio visum fuerit etiàm minor, ac nullo modo maior, p tres Cardinales antiquiores vnũ videlicèt de quolibet ordine, & Camerarium proportionabiliter pro rata distributionis aliàs fieri solitæ, inter prædictos omnes, & singulos diuidatur.

Lapsis decem diebus post Missam de Spiritu Sancto, Cardinales ingrediuntur conclaue, & ad negotium electionis procedunt, et singulis diebus fieri debet scrutinium, & licet etiam in primo scrutinio accedere.

§. Lapsis verò decem diebus à die obitus Pontificis, ingressus Conclauis nullatenus prorogetur, aut differatur: sed sequenti die, Missa de Spiritu sancto celebrata, siue Cardinales absentes venerint, siue non, qui fuerint præsentes statim Conclaue ingredi teneantur, & ingredientes

dientes ipsi absque mora aliqua, omissa omninò capitulorum confectione primis diebus fieri solitorum, in electionis negotio procedant, & singulis diebus scrutinium fiat, & in primo scrutinio etiam accedere liceat.

Nolentes ingredi Conclaue, pœnam Gregorianæ constitutionis incurrunt:

§. Si qui verò fortè intrare noluerint, vel ingressi absque manifesta infirmitatis causa, iuramento medicorum, & à maiori parte Cardinalium per secreta suffragia approbata exiuerint, dictæ constitutionis GREGORII X. pœnam incurrant.

Cardinales præsentes, in conclaui, & extra, lapsis decem diebus, possunt eligere Pontificem.

§. Declarantes nihilominus, quòd postquàm Card. præsentes, alijs Cardinalibus etiam de latere Legatis, aut ex alia quacunque etiam publica causa, etiam cum licentia Summi Pontificis absentibus, vlteriùs non expectatis, post tamen lapsum dictorum decem dierum à morte Pontificis, electionem, siue intra, siue extra Conclaue fecerint, electio sic facta ex itineris, aut alterius etiam probabilis, & notorij ipsorum Card. absentium impedimenti prætextu, impugnari minimè valeat, cùm publica vtilitas ex matura electione proueniens, cuiuis alteri rationi præferri debeat.

Potestas sacri Collegij sede vacante ponitur.

§. Sedis autem vacatione durante, Collegium Cardinalium in ijs, quæ ad Pont. Max. dum viueret pertinebant, nullam omninò potestatem, aut iurisdictionem habeat, neque gratiam, neque iustitiam faciendi, aut factam per Pontificem mortuum executioni demandandi: sed ea omnia futuro Pontifici reseruare teneatur. Neque de statu tẽporali S. R. E. neque de pecunijs Cameræ Apostolicæ, aut Datarij, vel pro solutione debitorum ante obitum Pontificis quomodolibet contractorum, aut aliàs ex quauis causa (casibus infrascriptis dumtaxat exceptis) quicquam disponere, nec contra dictam GREGORII constitutionem pro seipsis aliquid percipere, nec æs alienum vltra necessarios sumptus præsentibus comprehensos contrahere debeat, neque Camerarius, Thesaurarius, Datarius, Depositarius, Castellanus arcis S. Angeli, aut alij officiales contra harum constitutionum tenorem Collegio obedire teneantur, siue debeant: quinimò si eis in talibus obtemperauerint, aut ipsi Cardinales, vel officiales ex eorum officijs contra præmissa aliquid attentare præsumpserint, de suo proprio Cameræ Apost. plenariè satisfacere, & pecunias erogatas restituere, ac quæuis damna ad eligendi Pontificis arbitrium resarcire cogantur. Quod autem expendi possit, erit præfata decem millium ducatorum summa: Illud item quod pro victu familiæ Pontificiæ ante conclauis ingressum, ac post ingressum, pro pauperum officialium palatij tantùm per Camerarium, & Priores ordinum describen. victu, ac etiam pro eleemosynis sede vacante fieri consuetis, itemq; pro defensione terrarum Eccl. vel

partis

partis earum, necnon pro regalibus Pop. Rom. & illius Magiſtratibus, ac cuſtodia Vrbis, & Conclauis, illiusq; prouiſionibus opportunis neceſſarium erit. Quæ verò impenſa pro defenſione terrarum, & locorum Eccl. & ſecuritate, ac prouiſionibus conclauis facienda ſit, Cardinales præſentes per ſecreta ſuffragia ordinare debeant, ita vt maioris partis ſententia obtineat id, quod obſeruandum erit; etiam in Gubernatoribus Vrbis, tam vltra pontem, quàm citra, & alijs officialibus etiam pro Status Eccleſiaſtici regimine ſi opus fuerit eligendis. Si verò vltra prædicta aliquod grande periculum immineret, cui omnibus, & ſingulis Cardinalibus præſentibus iuxta ordinationem GREGORII X. aut ſaltem duabus illorum tertijs partibus per ſecreta ſuffragia videretur celeriter occurrendum: tunc collegium iuxta maioris partis ſententiam ſimiliter per ſecreta ſuffragia de remedio opportuno; ac prouidè de neceſſaria impenſa prouidere poſſit, & debeat.

Tres Cardinales antiquiores, vnus ex quolibet ordine, & Camerarius, occurrentes neceſsitates proponunt in Congregationibus, & curam habent clauſuræ Conclauis.

§. Statuimus etiam quòd tres Cardinales antiquiores, vnus videlicet ex quolibet ordine, vnà cum Camerario poſt Pontificis obitum, reliquos Card. congregandi, & occurrentes neceſſitates, in congregationibus generalibus proponendi, & vt conclaue benè vndiq; claudatur, curandi ius habeant.

Potestas trium Cardinalium, de qua in præcedenti §. expirat tertiò die, & transit ad sequentes in ordine, singulis tribus diebus, manente semper potestate Camerarij.

§. Ipsorum autem officium tertia die post conclauis ingressum, omninò expiret, eorumq; loco, tres alij sequentes in ordine, quolibet tertio quoque die cum eodem Camerario in eadem potestate succedant.

Ponitur potestas Camerarij, & eius officialium sede vacante.

§. Camerarij quoque & maioris pœnitentiarij officia, quæ etiam sede vacante durante ita durare decernimus, & declaramus, vt non solùm ea quæ præsenti cōstitutione prohibentur, & quæ Pōtifice viuente exercere non consueuerunt, seu à quibus pro eiusdem Pontificis reuerentia, aut aliàs quomodolibet abstinebant, minimè vsurpent: sed Camerarius, ac Præsidentes, & Clerici, alijq; ministri, & officiales Cam. Apost. exactioni pecuniarum eidem Cameræ debitarum, ac prouisionibus ratione sedis vacantis iuxta præmissa necessario faciendis dumtaxat incumbere, & propterea à solutione debitorum ante Pontificis obitum contractorum, aut illorum declaratione, ratiónum solidatione, extractionibus frumentorum, remissionibus delictorum, assecurationibus delinquentium, & quibuscumque alijs expeditionibus, tam gratiam, quàm iustitiam, aut illarum executionem quomodolibet concernen-

nentibus omninò abstinere debeant.

Ponitur potestas pœnitentiarij, & eius officialium.

§. Pœnitentiarius verò, & eius officiales ea tantùm facere, & expedire valeant, quæ ad forum conscientiæ pertinent, in reliquis officium eorum conquiescat, itaque à quibuscumque matrimonialibus, & alijs dispensationibus, ac absolutionibus, & declarationibus, necnon quibusuis alijs expeditionibus forum (quod aiunt) fori, mixtim, vel separatim quomodolibet respicientibus, omninò abstineant: Alioquin in quibus, tam Camerarius, quàm Pœnitentiarius, & alij prædicti etiam de licentia, aut mandato totius Collegij contrafecerint, ea nulla, & irrita sint, ac nemini suffragentur. Et nihilominus eorum excessus, & inobedientiæ rationem, Pontificis arbitrio quandocumque reddere teneantur. Literis etiam nostris super reformatione Cameræ, & Pœnitentiariæ huiusmodi editis in suo robore permansuris.

Datarij offitium expirat morte Papæ.

§. Datarij verò ministerium per eiusdem Pontificis obitum omninò expiret, ita vt nón solùm datas per eum antea notatas extendendi potestatem minimè habeat: sed quascumque supplicationes gratiarum, & iustitiæ penes eum, aut eius ministros adhuc existentes, etiam si datæ fuerint Collegio Cardinalium, statim sub sigillo clausas præsentare teneatur futuro Pontifici reseruandas. Quòd si contra præmissa quicquam, ac cuiusuis etiam Card. instantiam attentare præsumpserit, irritum & inane existat,

& nihilominus falsi crimen incurrant, illius rationem futuro Pontifici redditurus.

Potestas Cardinalium, & Prælatorum signaturæ gratiæ, & iustitiæ, conquiescit.

§. Prohibentes insuper, ne Card. & Prælati signaturæ gratiarum, & iustitiæ præfecti, sede vacante supplicationes, & cõmissiones aliquas, ét si supplicantes, paruas datas, vt moris est, antea obtinuerint, signare valeant: sed officia eorum omninò cessare intelligantur. Quòd si aliter fecerint, pro excessibus huiusmodi futuri Pontificis arbitrio puniantur.

Cellæ conclauis sorte distribuantur.

§. Mandamus quoq; quòd cellæ conclauis, Card. sorte distribuantur, nec liceat eas etiam infirmitatis prætextu mutare, aut desuper ædificare, vel illas dilatare: sed quilibet, etiam Decanus, sit sua sorte contentus.

Apud Conclaue habitare, vel morari prohibitum.

§. Post conclauis verò ingressum, interdicimus, & expresse prohibemus sub officiorum, & beneficiorum priuationis pœna, atq; etiam sub alia arbitrio gubernatoris ad custodiam conclauis deputari soliti infligenda, ne quis immediatè supra, aut infra conclaue, seu à lateribus habitare, vel morari possit. Quæ loca muris claudi, & à Præsidentibus custodiæ conclauis, ac à dicto gubernato-

re

re ſæpius viſitari debeant. Et ſi qua fraus commiſſa fuerit, teneatur ipſe gubernator ſub periurij pœna eo ipſo incurrenda, & alia arbitrio futuri Pontificis infligenda, delinquentes huiuſmodi Cardinalibus pro tempore deputatis reuelare, curareq; vt delinquentes ipſi carcerentur, & acriter puniantur.

Conclauis clauſura à Card. deputatis viſitari debet.

§. Teneantur quoq; Card. pro tempore deputati cellas Card. & alia conclauis loca ſæpius viſitare, & diligenter perquirere, ne in ipſius conclauis muris, aut laquearibus, ſeu pauimentis vetita foramina fiāt. Et ſi quid tale deprehenſum fuerit, auctores priuationis officiorum, & beneficiorum, ac alijs etiam corporalibus, & ſeuerißimis pœnis, gubernatoris, ac etiam futuri Pontificis arbitrio afficiantur, & conſcij de præmiſſis eiſdem pœnis teneantur; niſi ſtatim, ſi intra conclaue fuerint, eiſdem Card. deputatis, ſi verò extra conclaue, Gubernatori, & Prælatis præpoſitis reuelauerint. Qui quidem Gubernator, & Prælati ſub periurij pœna in hoc inuigilare, & opportunè prouidere debeant.

Numerus ſeruorum Cardinalium diffinitur.

§. Quilibet autem Card. in conclaui duobus ſeruientibus Clericis, vel laicis contentus ſit, infirmis autem, & grauiter affectis à maiori parte collegij per ſecreta ſuffragia, tertius ad ſummum indulgeri poſſit.

Qui

Conclauistæ à Cardinalibus approbandi.

§. Qui seruientes familiares domestici, & continui commensales ipsius Card. & ab anno ante fuisse, & tunc esse debeant, & non mercatores, ministri Principum, domini temporales, & iurisdictionem habentes, neque fratres, aut nepotes Card. etiam si expensis eorum viuerent. Et de qualitatibus conclauistarum, Card. deputati ante conclauis ingressum diligenter inquisitionem habere, & eos approbare, ac post ingressum denuo diligenter prouidere debeant.

Sacrista, Magistri Cæremoniarum, & alij officiales Conclauis, determinantur.

§. Sacrista quoque cum vno clerico coadiutore in officio sacristiæ, duo quoque Magistri cæremoniarũ, conclaue ingrediantur, Missis celebrandis, & alijs quæ ad ipsos pertinent vacaturi. Adsit præterea vnus Religiosus, pro confessionibus audiendis à maiori parte Card. per secreta suffragia eligendus, vnus collegij secretarius tantùm, duo medici, vnus chirurgus, vnus aromatarius cum vno, aut duobus seruientibus, vnus faberlignarius, vnus cementarius, duo barbitonsores, cum vno aut duobus seruientibus. Item octo, aut decem seruientes publicæ vtilitati, & commoditati omnium, veluti pro lignis portandis, pro verrendo conclaue, & similibus necessarijs ministrandis, qui omnes à Collegio Card. non tamen ex familia alicuius Card. per fabas secretas eligantur, ita tamen vt is obtineat qui plura vota tulerit, & eis salaria de publico persoluantur.

tur. Quòd si vltra præfatas personas, in conclaui aliquis inuentus fuerit, expelli statim debeat. Et si quis vspiam se occultasse deprehendatur, ignominiosè expellatur, & infamia notetur, & officijs atque beneficijs priuetur: conscij verò sub eadem pœna illos collegio reuelare teneantur, præmium reportaturi si indicauerint.

Clauso conclaui, prohibentur colloquia cum ijs, qui sunt extra conclaue.

§. Clauso conclaui nulli ad colloquium, etiam extra portam conclauis, etiam Principum oratores, nisi ex magna, & vrgenti causa à maiori parte collegij approbanda admittantur. Et si quis fortè (quòd absit) clam ipsum conclaue, & aliundè quàm per ostium ingrediatur, omni honore, gradu ac officio, & beneficio ipso facto priuatus existat, & tradatur curiæ sæculari acerrimis pœnis puniendus.

Literæ, & signa clauso conclaui similiter prohibentur.

§. Literas verò, aut cuiusuis generis scripta ad eos, qui in conclaui erunt, seu nuncium, vel notam, aut signum mittere, seu recipere, aut contra, è conclaui ad eos, qui foris erunt, nullo modo liceat: qui contrafecerint, quacumque dignitate, etiam si Cardinalatus honore præfulgeant, pœnæ excommunicationis latæ sententiæ subiaceant, absoluendi facultate, præterquam in mortis articulo, soli Pont. Max. reseruata, à quo nihilominus pro quali-

tate delicti, vltra dictam excommunicationis pœnam puniendi erunt.

Excommissæ super electione Romani Pontificis damnantur.

§. Prohibentes etiam super futura electione Pontificis sponsiones, quas excommissas vocant, fieri; & si fortè contra præsentium tenorem factæ fuerint, illas nullas, & irritas in iudicio, & extra fore, & omninò censeri, & contrafacientes, ac proxenetas, arbitrio gubernatoris, & futuri Pontificis, puniri debere decernimus.

Cardinales vnico ferculo moderato, & in propria cella vescantur.

§. Cardinales autem, primo ipso die, quo conclaue ingressi fuerint, tàm in prandio, quàm in cœna vno solo ferculo vnius speciei tantùm, eoque moderato, & aliàs iuxta constitutionem præfati CLEM. VI. qualificato contenti sint, & esse debeant, nec quisquam in alterius cella, vel de alterius ferculo vescatur.

Prælati custodes conclauis inspicere debent epulas, ne litera, nota, vel signa vnà cum eis intus conclaue mittantur.

§. Prælati quoque ad custodiam conclauis deputati sub pœna periurij, & suspensionis à diuinis, maxima, & exquisita diligentia vtantur in inspiciẽdis, ac perscrutandis epulis, & alijs rebus, ac personis conclaue intrantibus,

bus, & de eo exeuntibus, ne sub earum rerum velamine literæ, aut notæ, vel signa aliqua transmittantur. Quòd si tale quid inuentum fuerit, familiares Card. aut alij delinquẽtes, pœnam priuationis officiorum, & beneficiorum, ac inhabilitatis ad obtenta, & obtinenda incurrant. Et vlteriùs per Gubern. carceribus mancipentur, exinde nisi de mandato noui Pontificis minimè relaxandi: sed eius arbitrio acriùs puniendi, omni facultate collegio Card. in fauorem quorumcunque, qui in præmissis vel eorum aliquo deliquerint omninò interdicta.

Conclauistæ discedentes, non ingrediantur vlteriùs.

§. Conclauistæ verò, & quicumque alij seruientes, cõclaue ex causa infirmitatis manifestæ, & notabilis à medicis medio iuramento probatæ, & de consensu deputatorum, quorum etiam conscientiam desuper oneramus, & non aliter exituri, nullo modo reuerti possint: sed eorum loco, alij eodem prorsus tempore, quo infirmi exibunt, ingrediantur.

Card. non diaconus non habet votum in electione.

§. Statuimus etiam, & declaramus, quòd si fortè aliquis Card. saltem in Diaconatus ordine constitutus non fuerit, is nullatenus ad eligendum admitti debeat.

Monitio ad Card. circa ea, quæ debent seruare in electione facienda.

§. Cardinales autem per viscera misericordiæ D.N. Iesv Christi enixè rogamus, & hortamur, ac eis nihilominus sub diuini interminatione iudicij præcipimus, & mandamus, vt attendentes magnitudinem ministerij, quod per eos tractatur in dandis suffragijs, ac alijs omnibus, & singulis electionem quomodolibet concernentibus, omni dolo, ac fraude, factionibus, & animorum passionibus remotis, ac Principum sæcularium intercessionibus, cæterisq; mundanis respectibus minimè attentis: sed solùm Deum præ oculis habentes, sese purè, liberè, syncerè, quietè, & pacificè gerere, & habere debeant, nec pro ipsius Pontificis electione conspirationes, condicta, pactiones, & alios illicitos tractatus inire, signa, aut contrasigna votorum suorum alteri dare, minasuè aliquibus inferre, tumultus excitare, aut alia facere per quæ electio retardetur, vel minus liberè suffragia præstentur per se, vel alium directè, vel indirectè, quouis colore, vel ingenio audeant, vel præsumant. Quòd si secus fecerint, aut contra prohibita in præsenti constitutione, aliquid admiserint, vltra diuinam vltionem arbitrio futuri Pontificis pro modo culpæ in eos quandocumque animaduerti possit.

Executores Bullæ deputantur.

§. Quia verò parum esset iura condere, nisi forent, qui executioni ea demandarent; statuimus, & ordinamus, vt Prælati, Rectores, Officiales Vrbis, ac Princi-

pum

pum Oratores, Illustres viri, quos omnes à Collegio pro custodia conclauis eligi continget (eligere autem Collegium debebit eos, qui ad id magis idonei videbuntur) præmissa omnia plenè, & inuiolabiliter, ac sine fraude, & dolo aliquo obseruari faciant, de quo corporale iuramentum coram ipso Collegio ante ingressum conclauis, & quoties opus fuerit, præstare teneantur: quæ quidem nisi fecerint, vel si in eis dolum, & fraudem commiserint, prædictas pœnas, & cæteras in dicta constitutione GREGORII X. contentas incurrant.

Cardinales non possunt mutare hanc constitutionem.

§. Volumus autem neque per Prælatos, neque per Rectores, aut Officiales præfatos vltra, quàm præmittitur, Card. arctari, nequè præsentes has nostras constitutiones per Collegium Card. vllo modo alterari, corrigi, aut immutari posse: sed illas coram omnibus de verbo ad verbum in prima congregatione post obitum Pontificis fieri solita, & deindè post conclauis ingressum legi, & iurari eo modo quo leguntur, & iurãtur constitutiones IVLII II. & aliorum prædecessorum nostrorum: quorum constitutionibus, & pœnis in eis contentis vltra præmissa, per hanc nostram constitutionem derogare non intendimus: sed magis eas confirmare, innouare, & comprobare.

Cardinales non excluduntur ab electione ob censuras.

§. Et ne dissensionis occasio, aut schismatis oriatur, volumus censurarum, & excommunicationum præfatarùm, & aliarum quarumcumque prætextu, Card. à

Pontificis electione actiuè, vel passiuè excludi nullo modo posse, quas quidem excommunicationes, & censuras ad electionis effectum tantùm, illis aliàs in suo robore permã-suris suspendimus, & suspensas esse volumus, & declaramus. Decernentes quoque excommunicationes, & censuras ipsas, eum solum afficere, qui deliquerit, non autem alios conclaui durante cum eo conuersantes.

Ponuntur clausulæ executiuæ, & derogatoriæ.

§. Ac præsentes nostras vbicumque electionem Summi Pontificis etiam si extra Vrbem fieri contigerit locum habere, & obseruari debere.

§. Ac insuper illas in valuis Basilicæ Principis Apostolorum, & Cancellariæ Apostolicæ, ac in acie campi Floræ per aliquos Cursores nostros legi, & publicari, ac illorum copiam ibidem affixam dimitti, & deinceps omnes, & singulos Card. etiam absentes, præsentes, & futuros, & alios quoscumque quorum interest, vel interesse poterit quomodolibet in futurum afficere, & ligare, nullumq; earum ignorantiam prætendere posse, ac si eis personaliter intimatæ forent, præmissis ac alijs constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis cæterisq; contrarijs non obstantibus quibuscumque.

§. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostrorum definitionis, statutorum, declarationum, decretorum, prohibitionum, mandatorum, interdicti, præcepti, rogationis, hortationis, & voluntatum infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se noverit

uerit

rit incursurum. Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, Millesimo quingentesimo sexagesimosecundo, septimo Id. Octobris, Pontificatus Nostri Anno Tertio.

✠ Ego Pius Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

✠ Ego R. Card. de Carpo Episcopus Ostien.
✠ Ego F. Card. Pisa Episcopus Portuen. manu propria.
✠ Ego Fed. Card. Cæsius Episcopus Tusculanus.
✠ Ego Io. Card. Moronus Episcopus Prænestinus ss.
✠
✠ Otho Truchses de Vualdburg Episc. Card. Albanen.
✠ Ego Ti. Card. Crispus.
✠ Ego Io. Mi. Card. Saracenus.
✠ Ego Io. Card. Sancti Vitalis.
✠ Ego Iac. Card. Puteus.
✠ Ego Io. B. Cicada Card. S. Clemen.
✠ Ego B. Card. Tranen.
✠ Ego Scipio Card. Pisarum.
✠ Ego Io. Card. Reumanus.
✠ Ego Io. Ant. Card. Capisuccus.
✠ Ego F. M. Card. Alexandrinus.
✠ Ego Clemens Card. Aracæli.
✠ Ego Io. Ant. Card. Sancti Georgij.
✠ Ego Aloysius Card. Cornelius.
✠ Ego Bernardus Card. Saluiatus.
✠ Ego Ph. Card. Aburd.
✠
✠ Ego M. Ant. Card. Amulius.

Ego

✠ Ego R. Card. Nauagerius.
✠
✠ Ego A. Card. Farnesius Vicecanc.
✠ Ego G. As. Card. Cam.
✠ Ego Iu. Card. Vrbin.
✠ Ego Hier. Card. Simoncellus.
✠ Ego Vitellottius Card. Vitellus.
✠ Ego Carolus Card. Borrhomæus.
✠ Ego Franciscus Card. Gonzaga.
✠ Ego Ind. Aualos Card. Arag.
✠
✠
✠

Cæs. Glorierius.

Franc. de Lyon.

Anno à Natiuitate Domini, Millesimo quingentesimo sexagesimosecundo, Indictione quinta, die verò 21. *Mensis Octobris, Pontificatus Sanctissimi in Christo* Patris, *& D. N. D.* Pii *diuina prouidentia* Papæ IIII. *Anno Tertio, suprascriptæ literæ Apostolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt Romæ in locis suprascriptis, vt est moris, ibi earundem copijs dimissis affixis per nos Andream de Curia, & Franc. Faya eiusdem S. D. N. Papæ Curs.*

Pro Magistro Cursorum Franciscus Rogerius Curs.

BVLLA

GREGORII PAPAE XV.

De electione Romani Pontificis.

GREGORIVS EPISCOPVS

SERVVS SERVORVM DEI,

Ad perpetuam rei memoriam.

SVMMARIVM.

Ponuntur causæ huius constitutionis.

Edita anno salut. 1621.

AETERNI Patris, Filius, Magister, & Legislator CHRISTVS Dominus, cuius omnis actio, nostra est instructio, licet portaret omnia verbo virtutis suæ, nec esset quicquam absconditum ab oculis eius, tamen priusquàm ad Apostolatus munus duodecim Apostolos eligeret, & nominaret, quod aliàs vnquam fecisse in scripturis non legimus, pernoctare voluit in oratione Dei: & antequam B. Petro ouium suarum curam committeret, tertiùm repetita interrogatione, trinam extare æterni amoris eius professionem: Nos scilicet erudiens quanta diligentia, cau-

tione, & cura in omnium Pastorum electione adniti debeamus, vt boni eligantur, & fideles; præsertim verò in Beati Petri successoris, qui Orbis est lumen, Doctor gentium, & Pastor Pastorum. Quapropter satis etiam admonemur nihil eorum, quæ ad electionis Romani Pontificis negocium, cautiùs, & meliùs transigendum conducunt, omitti debere: salus enim non vnius membri, sed totius corporis agitur, cùm de capite consulitur. Igitur & si diuersis fel. rec. Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum, & Sanctorum Patrum decretis salubriter prouisum est, vt eius electio ritè, & rectè peragatur, & in ea non caro & sanguis, aut humana sapientia, quæ stultitia est apud Deum dominetur, sed Spiritus Sancti gratia omnia dirigantur, & gubernentur: nihilominus, vt dies diei eructat verbum, & nox nocti indicat scientiam; experientia compertum est salubriori remedio locum non deesse. Nos igitur quos posuit Dominus, licet nullis suffragantibus meritis, regere Ecclesiam suam, ne in extremo die prætermissi officij, in re tanti momenti à nobis ratio à districto Iudice exigatur; quod multorum etiam votis, & postulationibus multùm expetitum est, Sancti Spiritus adspirante gratia, faciendum decreuimus.

Ponuntur tres formæ electionis Romani Pontificis, scilicet, per scrutinium, per compromissum, & per quasi inspirationem.

§. Matura itaque cum Venerabilibus Fratribus nostris Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus deliberatione habita, de eorundem Fratrum consilio pariter, & assensu, hac nostra perpetuò valitura Constitutione, statuimus,

tuimus, decernimus, & declaramus in posterum electionem Romani Pontificis fieri aliter non posse, quàm in cōclaui, & eo clauso, ac post celebratum in eo prima die Sacrosanctum Missæ solitum Sacrificium, cui Cardinales interesse, & in eo communicare consueuerunt, ac per secreta Schedularum suffragia duarum ex tribus partibus Cardinalium, in conclaui præsentium: præterquàm si omnes, & singuli Cardinales similiter in conclaui præsentes, nemine dissentiente, aliquibus ex eorundem Collegio Cardinalium committerent eligendi potestatem, vt vice omnium Ecclesiæ Catholicæ prouiderent de Pastore: aut nisi communiter ab omnibus, & singulis Cardinalibus, qui itidem in conclaui præsentes erunt, nemine pariter dissentiente, quasi per inspirationem, nullo præcedente de persona speciali tractatu, per verbum, E L I G O, intelligibili voce prolatum, aut scripto, si voce fieri non potuerit, expressum, fuerit celebrata.

In electione per viam scrutinij, vel scrutinij, & accessus, & per viam compromissi, nemo potest eligere seipsum.

§. Numerum autem suffragiorum duarum ex tribus partibus Cardinalium in conclaui præsentium, vt electio per viam Scrutinij, siue Scrutinij & accessus valida sit, decernimus, & declaramus ita esse censendum, vt in duabus tertijs partibus, suffragium electi non numeretur, nec quisquam siue Scrutinij, siue Scrutinij & accessus, siue compromissi via procedatur, se ipsum eligere, seu suffragium sibi dare vllatenus possit: Electi tamen persona, si

in conclaui ſit, debeat in numerum Cardinalium computari.

In ſcrutinio, vel ſcrutinio, & acceſſu, neceſſaria eſt publicatio ſuffragiorum.

§. Rurſus nemo per viam Scrutinij, ſeu Scrutinij & acceſſus, habeatur pro electo, niſi publicatis omnibus ſuffragijs, & electi, ſi numerum tantummodo duarum ex tribus partibus habuiſſe compertum ſit, etiam ſchedulis apertis.

De pluribus electis in ſuffragiorum paritate, vel imparitate.

§. Ac ſi contingat plures in ſchedulis nominatos, duas tertias partes ſuffragiorum tuliſſe, in ſuffragiorum paritate neuter ſit electus, in imparitate verò, qui numero ſuffragiorum ſuperior erit, dummodo duas tertias partes, etiam in vno ſuffragio excedat, electus cenſeatur.

Iuramentum præſtandum per Cardinales in ſuffragio ferendo.

§. Inſuper in vnoquoq; ſcrutinio antequam ſchedula in calicem mittatur, à quolibet Cardinale iuramentum alta, & intelligibili voce fiat, his verbis. TESTOR CHRISTVM DOMINVM, QVI ME IVDICATVRVS EST, ME ELIGERE QVEM SECVNDVM DEVM IVDICO ELIGI DEBERE, ET QVOD IDEM IN

ACCES-

ACCESSV PRAESTABO. Et hoc iuramentum à nullo omittatur.

De qualitate, inscriptione, & signis schedularum pro suffragijs.

§. Suffragiorum autem Schedulæ huiusmodi tam Scrutinij, quàm accessus, vbi fieri potuerit, impressæ omninò esse debeant, vbi non potuerit, vnius tantùm manu scriptæ sint; ita videlicet, vt tam impressæ, quàm ita scriptæ, ea omnia, quæ in Schedulis huiusmodi exprimi solent, contineant, præter sola nomina, seu denominationes eligentis, & electi, & infrascripta signa, quæ omnia manu eiusdem eligentis scribantur: & nomen quidem eligentis in prima parte Schedulæ, electi verò in sequenti; & rursus electi, quantùm fieri poterit charactere alterato, ita vt cognosci non possit: eaq; Schedulæ pars, in qua erit eligentis nomen claudatur, ac sigillo ad hoc parato, ac secretè habito, non autem eo, quo quisq; vti solet, obsignetur. Vt autem videri possit, ne qui alicui accessit, eidem in Scrutinio suffragium dederit, Schedulæ omnes duobus alijs signis in vltima parte signentur, numero nempe aliquo, & breui dicto sacræ Scripturæ, vel alio huiusmodi; quæ signa in vtraq; Schedula tam Scrutinij, quàm accessus eadẽ sint.

De complicatione, obsignatione, & aperitione.

§. Postea verò pars illa Schedulæ, vbi hæc signa erunt, etiã cõplicetur, & obsignetur ne à Scrutatoribus videri possit, nisi postquam fuerit per Scrutinium, & accessum, electio perfecta; quo casu Schedulæ accessus à Scruta-

toribus ea in parte, vbi duo prædicta sunt signa, aperiantur, ijsq; inspectis, & earum sigillis, aliæ Schedulæ cum ijsdem signis notatæ, & in Scrutinio datæ reperiantur, vt videlicet an duo hæc signa, & sigillum, eadem sint cognoscatur, & inde duo suffragia ab eodem Cardinali, vni data non fuisse appareat.

Quando suffragium accessus, sit nullum, & quando schedulæ aperiantur, in ea etiam parte vbi est nomen eligentis.

§. At si inter Schedulas Scrutinij nulla reperietur ijsdem signis notata, quibus schedula accessus signata erit, aut si quis eidem accesserit, quem in Scrutinio nominauerit, vtroq; casu suffragium accessus nullum sit. Subscriptio autem, seu nomen eligentis resignari non possit, nisi contingat, vt sigillum, & alia duo prædicta signa sint eadem cum signis, & sigillo alicuius alterius Cardinalis, aut alia difficultate cogente.

Nomen electi quomodo in schedulis scribendum, & vbi debeat inscriptio schedularum fieri.

§. Quod autem attinet ad nomen electi, illud eo modo à Cardinalibus scribatur, quomodo in folio impresso, vbi in conclaui notari suffragia solent. Præterea, vt secreto cautiùs consulatur, Schedulæ suffragiorum conficiantur, vna seu pluribus in mensis, in media capella constitutis, ita à Cardinalibus remotis, & circumseptis, vt quid scribatur ab alijs videri non possit. Si quis verò ad mensam accedere, impeditus valetudine non poterit, is suffragium

suum

suum in loco suo secretè conficere debeat, & ad illud accipiendum vltimus Scrutatorum accedat.

Quando sit locus accessui, & quando, et quomodo fieri debeat.

§. Et vt accessus secretè etiam peragatur, Scrutinio publicato, si electio per consensum duarum partium, in eo non fuerit celebrata, statim antequam ad alios actus deueniatur, Cardinales Schedulam pro accessu formatam, prædictis in mensis conficere, sicut in Scrutinio teneantur. Porrò vsus Schedularum pro accessu talis erit. Qui accedere alicui ex nominatis in Scrutinio voluerit, eius nomen scribet, qui verò noluerit, ne cognosci possit eum nulli accedere, in loco nominis scribat, NEMINI.

Tam in Scrutinio, quàm in accessu, plures nominare non licet, & de accessu, cui fieri possit.

§. Nulli autem tam in Schedula Scrutinij, quàm accessus, plures nominare liceat, alioquin suffragium in quo plures fuerint nominati, nullum sit; accedere tamen vni ex nominatis à se in dicta Schedula, vel alij, duommodo aliquod aliud suffragium in eodem Scrutinio tulerit, non prohibeatur, & in numerum Cardinalium in conclaui præsentium numeretur.

Semel licet accedere in vno Scrutinio, & per accessum, non receditur à nominato in Scrutinio.

§. Neq; in quolibet Scrutinio, nisi semel accedere liceat,

ceat; neq; per accessum, ab alterius nominatione, in Scrutinij Schedula facta, recedi decernimus, & declaramus.

Numeratio Schedularum quomodo fiat, & quid iuris si numero Cardinalium Schedulæ non respondeant.

§. Insuper antequam Schedulæ, siue Scrutinij, siue accessus, à Scrutatoribus aperiantur, omnes ab ijs diligentissimè palàm numerentur: & si plures repertæ fuerint, quàm sint Cardinales, in conclaui præsentes, omnes comburantur, & iterum ad suffragia statim deueniatur.

Pœna cõtra non seruãtes supradicta in hac constitutione.

§. Si quis autem aliquid ex supra expressis non seruauerit, aut quomodocunq; directè, vel indirectè in aliquo contrauenerit, sententiam excommunicationis ipso facto incurrat.

De infirmis Card. quomodo suffragia ferant in Scrutinio, & accessu.

§. Præterea statuimus, & ordinamus, quòd si aliquem infirmitas impediuerit ad Scrutinium venire, ad eum adire debeant tres Cardinales, sorte ante Scrutinium, vt infra, ad hanc rem ex omnibus Cardinalibus per vltimum Diaconorum extracti, cum capsula perforata, sed inani, & palàm à Scrutatoribus clausa, cuius clauis super altare remaneat, & Schedulam impressam illi deferre, ipseq; illam, sicut alij Cardinales, præuio iuramento suprascripto, secretè conficere teneatur, deinde in capsulam conijciat,

eaq;

eaq; per eosdem Cardinales relata, & aperta, in calicem Schedula mittatur. Publicato deinde Scrutinio, si accessus agendus erit, vt etiam infirmi accedere possint, vnum ex folijs, in quibus nomina Cardinalium, & suffragiorum numerus notantur, à tribus Cardinalibus prædictis sumatur, & palàm recognitò numero suffragiorum, quæ quisq; in Scrutinio tulerit, ad infirmũ vnà cum alia impressa Schedula, pro accessu parata, & cum eadem capsula ab ijs deferatur. Infirmus verò alicui accedere, vel nemini accedere debeat, omniaq; & singula seruentur, quæ de Scrutinij Schedula supra ordinata sunt, sub eadem excommunicationis latæ sententiæ pœna. At si quis scribere valetudine impediatur, per alium, præuio iuramento ab eo qui scribet præstando, de seruando secreto, quod sub eadem excommunicationis pœna seruari mandamus, scribere liberè possit.

Scrutatores, & deputati pro votis infirmorum suscipiendis, ac recognitores, quomodo extrahantur, & quam pœnam incurrant, si aliquid secreti reuelent, et de officio recognitorum, et combustione schedularum.

§. Ad hæc Scrutatores tres, sicut & tres alij Cardinales, qui ad infirmorum suffragia deferenda proficiscentur, ex omnibus Cardinalibus præsentibus in conclaui, nulla ordinis seruata distinctione, sorte, immediatè ante quodlibet Scrutinium per vltimum Diaconorum extrahantur, & qui semel extracti fuerint, in vas iterũ conijciantur; alioquin si quis contrafecerit, sicut si Scrutatores, vel recognitores aliquid secreti in exercendo suo officio

cognouerint, & illud reuelauerint, eandem latæ sententiæ excommunicationem incurrant. Finito Scrutinio, & accessu, siue electio sequuta sit, siue non sit, tres alij Cardinales, sorte pariter, vt supra, extrahendi, Schedulas omnes recognoscere debeant, sigillo tamen, & duobus alijs signis, si aperta non fuerint, intactis remanentibus. Quæ omnes, & singulæ schedulæ, siue sequuta, siue non sequuta electione, postmodum statim palàm comburantur.

Quoties in die, & quando fieri debeat scrutinium, vel compromissum, & de pœna non obseruantium statuta in hoc §.

§. Similiter ne electio protrahatur, statuimus, & ordinamus, vt sub simili excommunicationis pœna, eo ipso incurrenda, Scrutinium bis singulis diebus peragatur, ita vt etiam perficiatur, manè scilicet post solitam missam, & prima quidem die tantùm post Cardinalium sacram peractam communionem, & pomeridiano tempore hora opportuna, post Hymnum Veni creator Spiritus, & orationem de Spiritu Sancto: idemq; si compromissi via eligatur, obseruari debeat: atq; ad Scrutinium cùm tertiùm pulsata per loca solita conclauis campanula de more fuerit, omnes, & singuli Cardinales conuenire debeant, valetudine non impediti, sub eadem excommunicationis latæ sententiæ pœna.

Pa-

Pactiones, promissiones, signa, & alia huiusmodi prohibentur Cardinalibus sub pœnis, de quibus hic.

§. Cardinales prætereа omninò abstineant ab omnibus pactionibus, cõuentionibus, promissionibus, intẽdimentis, cõdictis, fœderibus, alijsq; quibuscunq; obligationibus, minis, signis, contrasignis suffragiorum, seu Schedularum, aut alijs tam verbo, quàm scripto, aut quomodocunq; dandis, aut petendis, tam respectu inclusionis, quàm exclusionis, tam vnius personæ, quàm plurium, aut certi generis, veluti creaturarum, aut huiusmodi, seu de suffragio dando, vel non dando, quæ omnia, & singula, si de facto interuenerint, etiam iuramento adiecto, nulla, & irrita, neq; ad eorum obseruantiam quemquam teneri, aut ex transgressione notam incurrere fidei non seruatæ decernimus, & declaramus; & contrafacientes ex nunc excommunicationis pœna innodamus: tractatus tamen pro electione habendos, vetare non intelligimus.

Quæ nullam reddant electionem Romani Pontificis, & de pœnis eligentium, & electorum contra formam huius constitutionis.

§. Quòd si electio huiusmodi alibi celebrata fuerit, quàm in conclaui clauso, vel aliter, quàm per secreta Schedularum suffragia duarum ex tribus partibus Cardinalium in conclaui præsentium, in Scrutinio, seu Scrutinio, & accessu, electi suffragio non computato. vel per viam compromissi, ab omnibus Cardinalibus similiter in conclaui præsentibus, nemine dissentiente initi, & ita vt

nemo seipsum elegerit. vel quasi per inspirationem nullo præcedente de persona speciali tractatu, omnium pariter Cardinalium, præsentium in conclaui, communiter, nemine itidem dissentiente, per verbum, E L I G O, intelligibili voce prolatum, aut scripto, si voce non potuerit, expressum, nulla sit, & inualida eo ipso, absq; vlla declaratione, & ita, electo nullum ius tribuat: quinimmò is non Apostolicus, sed Apostaticus sit, & habeatur, & tam ipse, quàm eligentes, eiusq; fautores, & complices, sententiam excommunicationis, & anathema, aliasq; censuras, & pœnas inuasoribus Sedis Apostolicæ à Sacris Canonibus, & Constitutionibus Apostolicis impositas, pariter ipso facto incurrant, à qua, sicut ab alia quacunq;, in hac Constitutione imposita, & irrogata, seu infra imponenda, & irroganda pœna excommunicationis, tam ipsi, quàm quilibet alius, siue S. R. E. Card. siue alia persona cuiuscunq; gradus, conditionis, dignitatis, & præeminentiæ, à nullo, neq; etiam à maiori Pœnitentiario, cuiuscunq; facultatis vigore, præterquàm à Rom. Pont. nisi in mortis articulo absolui possit, & tam ipse, eiusq; complices, & fautores, quàm alij quicunq; etiam S. R. E. Cardinales huius constitutionis in aliquo transgressores, alijs grauissimis pœnis teneantur, futuri Pontificis canonicè intrantis arbitrio, irrogandis.

Præcipit obseruari secretum in electione Romani Pontificis, & prohibet Cardinalibus mutationem, aut alterationem huius Constitutionis.

§. Postremò statuimus, & districtè præcipiendo mandamus, vt S. R. E. Cardinales, quæcunq; secretum vio-

violare quomodolibet poterunt, omnia euitare, & cauere omnino teneantur, cùm intentio, & mens nostra sit, electionis huiusmodi tam sanctum negocium, si fiat per Scrutinium, seu Scrutinium, & accessum, vt præfertur, secretissimè transigatur: ac proinde, ijsdem omnibus, & singulis S. R. E. Card. & eorum Sacro Collegio inhibemus, ne contra hæc, vel horum aliquod statuere, disponere, vel ordinare, seu in aliquo corrigere, alterare, mutare, seu aliquo modo facere, tractare, moliri, vel attentare præsumant quouis prætextu, causa, vel exquisito colore, sub eadem excommunicationis pœna ipso facto incurrenda.

Deputantur huius Constitutionis executores.

§. Vt autem huiusmodi nostra Constitutio inuiolabiliùs obseruetur, tres Cardinales, qui singulis diebus Congregationibus agendis præpositi sunt, & cum ijs S. R. E. Camerarius, illam in omnibus, & per omnia obseruari procurent, & faciant.

Cardinales censuris irretiti, non excluduntur ab electione Romani Pontificis.

§. Volumus etiam, & decernimus, censurarum, & excommunicationum prædictarum, & aliarum quarumcunq; prætextu, vel causa Cardinales à Summi Pont. electione actiua, & passiua excludi nullo modo posse, quas quidem censuras, & excommunicationes ad effectum huiusmodi electionis tantùm, illis aliàs in suo robore permansuris, suspendimus: decernentes easdem excommunicationes, & censuras eos solùm afficere, qui deliquerint, non

autem alios Conclaui durante, qui cum jis conuersati fuerint.

Monitio ad Card. circa ea, quæ aduertere debent in electione Romani Pontificis.

§. Cæterùm, & si opus non esse in Domino confidimus, tamen pro officij nostri debito, & rei de qua agitur grauitate, admonemus, hortamur, & in Domino obsecramus S. R. E. Cardinales, vt attentè considerent personæ quam sustinent, officium, & dignitatem, quàm sacrum præterea, & quanti momenti sit opus, quod tractant, & nihil quod se non deceat, nihil à re alienum committant, sed cogitent, quàm perniciosum futurum sit vniuersæ Ecclesiæ, Christi sanguine acquisitæ, si malè administretur; ac proindè exuant omnes mundanas curas, & induant solum Dominum Nostrum IESVM Christum: memores nihil prodesse homini si vniuersum mundum lucretur, animæ verò suæ detrimentum patiatur. Deniq; animum aduertant se in Conclaui clausos editissima in specula constitutos esse, & factos spectaculum Deo, & hominibus, à Domino, cuius negocium gerunt, supplicij, vel gloriæ sempiternæ retributionem citissimè laturos.

Dero-

Derogatur constitutionibus, & decretis Conciliorum, & alijs huic Constitutioni contrarijs.

§. Non obstan. quatenus opus sit, fel. rec. ALEXANDRI Papæ III. præd. nostri in Concilio Lateranen. edita, quæ incipit, Licet de vitanda. & aliorum Rom. Pont. præd. nostrorum, etiam in Concilijs generalibus promulgatis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, etiam in corpore Iuris clausis, quibus omnibus, & singulis quatenus pariter opus sit, eorum omnium, & singulorum tenores, perinde, ac si ad verbum exprimerentur, pro expressis, & insertis habentes, pro hac vice dumtaxat, illis aliàs in suo robore permansuris, specialiter, & expressè derogamus, cæterisq; contrarijs quibuscunque.

Quoties, et quando iuranda sit per Cardinales hæc Constitutio.

§. Volumus quoq; præsentes nostras coram omnibus in prima Congregatione post obitum Pontificis fieri solitã, & deinde post conclauis ingressum, & cùm quis ad Cardinalatus honorem promotus fuerit, cum aliis similibus constitutionibus legi, & iuramentum super illius obseruatione præstari, & ita præcipimus, & mandamus.

Restrin-

Restringitur derogatio, de qua in §. 24. et indicatur successoribus Pontificibus obseruantia huius Constitutionis.

§. Quibus constitutionibus, & pœnis in eis contentis, nisi in superiùs expressis, per hanc nostram derogare non intendimus, sed eas in sui roboris firmitate relinquere. Sperantes etiam Rom. Pont. qui pro tempore canonicè eligentur, omni studio curaturos, vt quæ nostris huiusmodi, & in eis salubriter statuta sunt, inuiolabiliter, ac etiam si opus fuerit, per pœnarum ipsarum contra transgressores executionem, obseruentur.

Publicatio huius Constitutionis præcipitur, & aliæ consueta clausulæ executoriæ adduntur.

§. Deniq; volumus easdem præsentes in Valuis Basilicarum Sancti Ioannis Lateranen. ac Principis Apostolorũ de Vrbe, ac Cancellariæ Apostolicæ, necnon in Acie campi Floræ per cursores nostros affigi, & publicari, ac eorum exempla ibidem affixa dimitti, & deinde omnes, & singulos Cardinales tam absentes, quàm præsentes, modernos, & qui pro tempore erunt, & alios quoscunq; quorũ interest, vel interesse poterit quomodolibet in futurum, afficere, & ligare, nullamq; harum ignorantiam prætendere posse, ac si eis personaliter intimatæ forent, præmissis cæterisq; contrarijs quibuscunq; non obstantibus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum Statutorum, Decretorum, Declarationum, Mandatorum, Innodationis, Voluntatis, Admonitionis, Hortationis, Obsecra-

ſecrationis, Inhibitionis, Derogationis, Præcepti, & Suſpenſionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ, apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo ſexcenteſimo vigeſimo primo, decimo ſeptimo Kalen. Decembris, Pontificatus Noſtri Anno primo.

✠ Ego Gregorius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

✠ Antonius Card. Saulius, Epiſc. Oſtieñ promitto, voueo, & iuro.

✠ Franciſcus Maria Cardinalis à Monte, Epiſcopus Portueñ promitto, voueo, & iuro.

L ✠ Fran-

✠ Franciscus Cardinalis Sfortia, Episcopus Tusculanus, promitto, voueo, & iuro.

✠ A. Cardinalis Montaltus S.R.E. Vicecancellarius, Episcopus Albaneñ, promitto, voueo, & iuro.

✠ Odoardus Cardinalis Farnesius, Episcopus Sabineñ, promitto, voueo, & iuro.

✠ Octauius Cardinalis Bandinus, Episcopus Prænestinus, promitto, voueo, & iuro.

✠

✠ Andreas Cardinalis Perettus, promitto, voueo, & iuro.

✠ B. Cardinalis Beuilacqua, promitto, voueo, & iuro.

✠

✠ F. tit. S. Praxedis, Presb. Card. de Sourdis, promitto, voueo, & iuro.

✠ Ego Io. Baptista tit. SS. Marcellini, & Petri, Card. Detus, promitto, voueo, & iuro.

✠ Ego Dominicus SS. Apostolorum, Presb. Card. Gymnasius, promitto, voueo, & iuro.

✠

✠ Ego Carolus tit. S. Cæsarei, Presb. Card. Madrutius, promitto, voueo, & iuro.

✠

✠ Ego S. tit. S. Chrysogoni, Presb. Card. Burghesius maior Pœnitentiarius, promitto, voueo, & iuro.

✠ Ego M. tit. S. Onuphrij, Presb. Card. Barberinus, promitto, voueo, & iuro.

✠ Ego Io. Garsia tit. SS. Quatuor Coronatorum, Presb. Card. Millinus, promitto, voueo, & iuro.

✠ Ego M. tit. SS. Quirici, & Iulitæ, Presb. Card. Lantes, promitto, voueo, & iuro.

✠

✠ Ego M. Angelus Tontus tit. S. Petri ad Vincula, presb. Cardinalis Nazarenus, promitto, voueo, & iuro.

✠ Ego F. tit. S. Augustini Presb. Card. Verallus, promitto, voueo, & iuro.

✠ Ego Io. Bapt. tt. S. Ceciliæ Presb. Card. Lenius, promitto, voueo, & iuro.

✠

✠

✠ Ego Dominicus tit. S. Martini in Montibus, Presb. Card. Riuarola, promitto, voueo, & iuro.

✠ Ego P. tit. S. Mariæ de Populo, presb. Cardinalis Philonardus, promitto, voueo, & iuro.

✠ Ego P. Paulus tit. SS. Nerei, & Achillei, presb. Card. Crescentius, promitto, voueo, & iuro.

✠

✠

✠ Ego Gaspar tit. S. Crucis in Ierusalem Presb. Card. Borgia, promitto, voueo, & iuro.

✠

✠ Ego Robertus tit. S. Alexij, Presb. Card. Vbaldinus, promitto, voueo, & iuro.

✠ Ego Tiberius tt. S. Priscæ, Presb. Card. Mutus, promitto, voueo, & iuro.

✠ Ego Gabriel tit. S. Pancratij, Presb. Card. de Trejo, promitto, voueo, & iuro.

✠

✠

✠

✠ Ego Petrus tit. S. Thomæ in Parione, Presb. Card. Camporeus, promitto, voueo, & iuro.

✠ Ego Mattheus tit. S. Marci, Presb. Card. Priolus, promitto, voueo, & iuro.

✠ Ego S. Presb. Cardinalis S. Susannæ, S. R. E. Bibliothecarius, promitto, voueo, & iuro.

✠

✠

✠

✠

✠ Ego Guido tit. S. Ioannis ante portam Latinam, Presb. Card. Bentiuolus, promitto, voueo, & iuro.

✠ Ego Petrus tit. S. Saluatoris in Lauro, Presb. Card. Valerius, promitto, voueo, & iuro.

✠ Ego It. Fridericus Presb. Card. de Zolleren, promitto, voueo, & iuro.

✠

✠ Ego Cæsar tit. S. Petri in Monte Aureo, Presb. Card. Gherardus, promitto, voueo, & iuro.

✠ Ego Fr. Desiderius tit. S. Clementis, Presb. Card. de Cremona, promitto, voueo, & iuro.

✠ Ego Stephanus tit. S. Mariæ in Via, Presb. Card. Pignatellus, promitto, voueo, & iuro.

✠ Ego L. Card. Ludouisius, tit. S. Mariæ de Trāspontina S. R. E. Cam. promitto, voueo, & iuro.

✠

✠ Ego Franciscus tit. S. Matthei in Merulana, Presb. Card. Sacratus, promitto, voueo, & iuro.

✠

✠ Ego M. Ant. tit. S. Eusebij, Presb. Card. Gozadinus, promitto, voueo, & iuro.

✠ Ego Alexander S. Mariæ in via lata, Diaconus Cardinalis Esteñ. promitto, voueo, & iuro.

✠

✠

✠

✠
✠
✠
✠
✠
✠ Ego Franciscus S. Angeli in foro piscium, Diaconus Cardinalis Boncompagnus, promitto, voueo, & iuro.

✠ Ego Hippolytus S. Mariæ Nouæ, Diaconus Card. Aldobrandinus, promitto, voueo, & iuro.

✠

Io. Beninus.

N. Odot.

Registrata in Secretaria Breuium.

Anno à Natiuitate D. N. Iesu Christi Millesimo sexcentesimo vigesimo primo, Indictione quarta, die verò vigesima sexta mensis Nouembris, Pontificatus Sanctiss. in Christo Patris, & Domini Nostri D. Gregorij diuina prouidentia Papæ XV. Pontificatus sui anno primo. Introscriptæ literæ Apostolicæ publicatæ, & affixæ fuerunt ad valuas Basilicarum S. Ioannis Lateranensis, Principis Apostolo-

rum de Vrbe, ac Cancellariæ Apostolicæ, & in acie Campi Floræ, dimissis ibidem earundem literarum originalibus appensis per aliquod temporis spatium, & exindè amotis deinde dimissis earundem literarum copijs affixis, vt moris est, per nos Augustinum Bracherium, & Brandimartem Latinum prælibati S. D. N. Papæ Cursores.

Octauius Spada Magister Cursorum.

CAERE-

CÆREMONIALE

Continens ritus electionis Romani Pontificis

GREGORII PAPAE XV.

Iussu editum, & auctoritate confirmatum.

GREGORIVS EPISCOPVS

SERVVS SERVORVM DEI,

Ad perpetuam rei memoriam.

DECET Romanum Pontificem, quæ ad Ecclesiæ Catholicę fœlix regimen, salubriter à se statuuntur, vt quàm facillimè obseruentur, pastorali sollicitudine prouidere, & ea, per quę à se decreta debitum sortiuntur effectum, stabilire. Si quidem postquàm nouam Constitutionem de Romani Pontificis electione, ob causas

Literarum cōfirmationis proæmium.

in

in ea expressas, diuina aspirante gratia edidimus; ne eius vsus, & obseruantia, veteri rituali Ecclesię Romanę ferè inutili ob eandem Constitutionem reddito, proprij Cęremonialis directione destitueretur; nouum; prout sequitur, confici mandauimus. Quod, cùm post nonnullorum S.R.E. Cardinalium, quibus negocium commisimus, diligens, vt res postulabat, adhibitum examen, confectum fuerit, & à nobis approbatum; vt illud cum omnibus, & singulis in eo contentis, inuiolabiliter obseruetur, ex nostri pastoralis officij debito, prouidendum censuimus. Tenor autem illius est, qui sequitur

Caremoniale.

Tenor caremonialis, & primò de exequijs Romani Pontificis.

ROmano Pontifice vita functo, Cardinales præstito in prima Cõgregatione iuramẽto de obseruanda cõstitutione GREGORII Papæ XV. de reformatione conclauis, vnà cum alijs constitutionibus, quæ legi, & iurari in ea hactenus consueuerunt, exequias, pro eius anima iuxta ritũ hucusq; obseruatum, per nouẽ continuos dies facere debẽt, nisi fortè in illis nouẽ diebus aliquod festũ ex præcipuis, & magnis incideret, propter cuius obseruantiã, exequias intermitti debere Cardinalibus videretur, hoc enim casu in numero quidem nouem dierum, exequiarum intermissarum dies computantur: verùm impensa quæ in omissis exequijs facien-

facienda esset, in pauperes Christi iuxta PII IIII. constitutionem distribuenda est. Qua etiam constitutione, vt exequiarum impensis, quæ iam in immensum excreuerant, modus, & finis aliquis esset, cautum est, ne impensæ illorum nouem dierum, decem ducatorum millium summam, computatis omnibus, præter regalia Populo Romano præstari solita, excederent, & vt earum impensarum distributio, iustè fieret, tribus ex antiquioribus Cardinalibus, vni scilicet ex quolibet ordine, ac S. R. E. Camerario, commissa fuit.

De impensis exequiarum.

Exequijs defuncti Pontificis completis, & interim conclaui opportuno præparato, Cardinales in Basilica S. Petri, vel alibi pro temporis, & loci opportunitate conueniunt, vbi per Decanum Sacri Collegij, vel eo impedito, per alium ex antiquioribus Cardinalibus, Missa de Spiritu sancto celebratur, & in fine per aliquem Prælatum, aut alium virum doctum habetur oratio, in qua monentur, vt sepositis omnibus priuatis affectibus, solum Deum præ oculis habentes, Sanctæ Romanæ, & vniuersali Ecclesiæ de Pastore sufficienti, & idoneo prouidere, omni qua possunt breuitate, & diligentia curent, ad Apostolicarum constitutionum, & sacrorum conciliorum præscriptum.

De Missa Spiritus Sancti in Basilica Sancti Petri.

Re diuina peracta, clericus cæremoniarum capit Crucem Papalem, & procedit, quem Cardinales sequuntur, Episcopi primùm, deinde Presbyteri, postremò Diaconi cum suis cappis violaceis: Crucem præcedunt familiares Cardinalium, & immediatè cantores (Hymnum, Veni creator Spiritus cantantes) post Cardinales, sequuntur Prælati, atq; ita processionaliter procedentes, conclaue ingrediuntur, & cùm ad capellam peruenerint, Cardinalium Deca-

De ingressu Conclauis.

M nus

nus apud Altare dicit orationem. (Deus qui corda fidelium) qua finita leguntur, & iurantur per Cardinales constitutiones de Romani Pontificis electione, & vnà cum eis constitutio nouissima GREGORII XV. Deinde Cardinales post sermonem habitum per Decanum, quo eos conuenientibus verbis ad electionis negocium ritè, & rectè peragendum hortatur, ad cellas sorte inter eos iuxta constitutionem PII IIII. distributas, diuertunt; & post prandium omnes rursus simul congregantur, & officiales conclauis, & alij præstant Sacro Collegio iuramenta consueta.

De hora claudendi conclaue.

Cardinales autem ingressi conclaue non exeant, vespere reuersuri, sed in ipso, omninò permaneant. Ipsumq; conclaue, post ter iussu Cardinalis Decani personatam campanulam, videlicet prima vice circa primam horam noctis, secunda circa secundam, & tertia circa tertiam, exclusis omnibus, qui in conclaui remanere non debent, intus, & extra claudatur, & claues S. R. E. Camerario, ac Magistro cæremoniarum, & Prælatis custodibus conclauis iuxta solitum assignentur.

De conclauistis

Deinde accensis funalibus, tres Cardinales capita ordinum, & Camerarius, vnà cum Magistro cæremoniarum latebras, & angulos omnes conclauis diligenter perquirunt, ne quis ex ijs, qui esse in Cõclaui prohibentur, intus remanserit. In Conclaui autem, esse possunt familiares Cardinalium, & alij officiales, & ministri conclauis, qui in constitutione PII IIII. recensentur, quibus adduntur duo alij, vnus famulus pro Magistris cæremoniarum, & alius pro Secretario sacri Collegij, hac tamen conditione adiecta, vt famulus Magistrorum cæremoniarum, actu vni ex illis inseruiat, & per sex menses ante, fuerit eius continuus commen-

menſalis, quæ conditio in famulo Secretarij ſimiliter exigitur. omnium autem iſtorum conclauiſtarum, poſt prandium diei ſequentis, fit recognitio, ne quis, inter illos fortè eſſet ex ijs, qui in conclaui eſſe non poſſunt, quæ recognitio, vt certiùs fiat, iubentur conclauiſtæ omnes intrare capellam, & poſtea ſingillatim recenſentur.

De colloquijs, literis, cibis, & veſtib.

Clauſo conclaui, ſeruari debent omnia, quæ de colloquijs, literis, & cibis, & quæ de non ingredientibus Cardinalibus, aut ijſdem, aut eorum familiaribus poſtquam ingreſſi ſunt exeuntibus, in conſtitutione PII IIII. ſancita ſunt. Quòd verò attinet ad veſtes, non ſolùm cùm ad electionem Cardinales procedunt, croceis vti debent, ſed iuxta vetus Cæremoniale, cùm aliquid collegialiter agendum eſt.

De capitulis ante electionē & de voce actiua Cardinalium.

Porrò capitula, quæ ante electionem fieri ſolent à ſingulis Cardinalibus ſubſcribenda, etiam ad fauorem conclauiſtarum fieri poterunt, vel ante ingreſſum conclauis, vel poſt ingreſſum, dummodo per ea non retardetur, aut differatur ingreſſus, vel electio. Quoniam autem iuxta conſtitutionem PII IIII. Cardinales, qui ſaltem in ordine Diaconatus conſtituti non ſunt, ad electionem Romani Pontificis non admittuntur, inſpiciendum erit antequàm ad electionis negocium procedatur, an aliqui ex Cardinalibus præſentibus ordine prædicto careant, nam ſi careant, à ſuffragio ferendo excludendi erunt, niſi priuilegio pontificio muniti ſint. De Cardinali autem, cui ante mortem Pontificis, os fuit clauſum, aliquando dubitatum eſt, verùm à PIO V. fuit hæc dubitatio ſopita per eius decretum editum 26. Ianuarij 1571. quo declarauit huiuſmodi oris clauſuram, cæremoniam quandam eſſe, ea de cauſa introductam, vt Cardinales, antequam in conſi-

ftorijs, & congregationibus suffragium ferant, de modestia, quæ ab ipsis in his, & alijs actibus adhiberi debet, quodammodo admoneantur, non autem pertinere ad præcipuam Cardinalium facultatem, quæ circa summi Pontificis electionem versatur, quæ declaratio PII V. semper hucusq; obseruata fuit.

Quomodo præcaueda nullitates electionis ab executoribus Cōstit. Gregoriana.

Quoniam autem ex Gregoriana constitutione, ad actū electionis sub pœna nullitatis deuenire non possunt Patres, nisi clauso conclaui: tres Cardinales, & Camerarius eiusdem constitutionis executores deputati prouidebunt, vt statim post clausum conclaue, diligens per aliquos fiat inquisitio super ipsa clausura, eaq; in effectu reperta, curabunt, vt de ea publicum fiat documentum per Magistrum cæremoniarum rogandum, & post huiusmodi documentum; etiam si conclaue in totum, vel pro parte de facto apertum fuisse reperiatur, semper tamen clausum, & pro clauso censeri, & haberi debet ad effectum validitatis electionis, donec de consensu duarum partium Cardinalium præsentium, per secreta suffragia apertum esse declaretur. Hæc tamen declaratio, electioni, quæ ante ipsam facta fuerit, nullatenus præiudicare debet, neq; ob ipsam declarationem, præcedens electio impugnari potest.

De formis electionis.

Manè sequenti post clausum præcedenti nocte conclaue, post solitum campanulæ sonum, conueniunt Cardinales in eo præsentes, qui infirmitate non sunt impediti, ad Capellam Paulinam, & ibi celebrata consueta Missa, & facta Cardinalium communione, statim ad negocium electionis procedere debent, quod quidem hodie ex GREG. constitutione, vno tantùm ex tribus modis, siue formis peragendum est, alioquin electio, nullitatis vitio subiacet.

Primus modus est, qui quasi per inspirationem vocatur, quando

quando scilicet omnes Cardinales, quasi afflati Spiritu sancto, aliquem vnanimiter, & viua voce Summum Pontificem proclamant; circa quem modum, ex constitutione Gregoriana, infrascripta notari possunt.

Primùm, hæc forma electionis practicari potest solùm in conclaui, & eo clauso. Secundò, debet fieri electio secundùm hanc formam ab omnibus, & singulis Cardinalibus in conclaui præsentibus. Tertiò, communiter, & nemine eorum dissentiente. Quartò, nullo præcedente de persona speciali tractatu, & per verbum (eligo) intelligibili voce prolatum, aut scripto expressum, si voce non possit proferri, exemplum autem huius, potest esse huiusmodi. Si aliquis patrum, clauso conclaui, nullo, vt præfertur præcedente speciali tractatu, diceret, Reuerendissimi Domini perspecta singulari virtute, & probitate Reuerendissimi D. N. iudicarem illum eligendum esse in summum Pontificem, & ex nunc ego ipsum eligo in Papam. Deinde hoc audito, si cæteri Patres nemine excepto, sequentes primi sententiam, eodem verbo (eligo) intelligibili voce prolato, aut si non potest, in scriptis expresso, eundem N. de quo nullus specialis tractatus præcessit, communiter eligerent, ipse N. esset canonicè electus, & verus Papa secundùm hanc electionis formam, quæ dicitur per inspirationem, seu, vt in sacris canonibus scriptum est, quasi per inspirationem.

De compromisso.

Secundus modus, est per compromissum, quando scilicet Cardinales ad electionem per hanc formam, seu viam procedere volentes, committerent aliquibus ex patribus eligendi potestatem, vt vice omnium, Ecclesiæ Catholicæ prouideant de Pastore, cuius formæ praxis potest esse huiusmodi. Primò omnes, & singuli Cardinales in conclaui clauso præsentes, nemine eorum dissentiente, in aliquos

ex Patribus compromissum faciunt exempli gratia in hanc formam. In nomine Domini amen. Anno ab eiusdem &c. mense &c. die &c. Nos Episcopi, Presbyteri, & Diaconi S. R. E. Cardinales omnes, & singuli in conclaui existentes, videlicet N. N. (& singillatim omnes nominentur Cardinales) elegimus, & eligimus per viam procedere compromissi, & vnanimiter, & concorditer, nemine discrepante, elegimus compromissarios N. N. & N. Cardinales, &c. quibus damus plenariam facultatem, & potestatem prouidendi S. R. E. de Pastore, sub hac forma videlicet (Hìc optimum erit, vt Cardinales compromittentes exprimant modum, & formam, secundùm quam compromissarij debebunt eligere, & secundùm quam electus debet censeri verus, & legitimus Papa, vt puta, si electi sint tres compromissarij, declarandum est, an ad hoc, vt electio sit valida, priùs proponere debeant sacro Collegio personam, vel personas ab ipsis nominandam, vel nominandas ad Pontificatum, an verò absolutè debeant electionem peragere; an omnes tres debeant conuenire in vnam personam, an verò sufficiat, quòd duo in vnam concordent, & an debeant nominare aliquem de Collegio, vel etiam aliquem extra Collegium, & alia his similia.) His autem, vel alijs similibus expressis, addi compromisso solet tempus, ad quod vsq; volunt Cardinales, potestatem compromissarios habere eligendi, & postea subiunguntur hæc verba. Et promittimus nos illum pro Romano Pontifice habituros, quem D. D. compromissarij secundùm formam prædictam duxerint eligendum, vel alia ad formam compromissarijs præscriptam accommodata.

Secundò, completo huiusmodi mandato, compromissarij ad partem in aliquo loco separato se conferunt, & de-

ele-

electione facienda tractant, & solet inter eos præmitti protestatio, quòd per quamcunq; prolationem verborum, suã dare consensum non intelligunt, nisi in scriptis illum expresſè ponant. Et hæc protestatio, videtur necessaria inter compromissarios, vt verbis humanis, & reuerentialibus inter se, sine præiudicio vti possint.

Tertiò, facta per compromissarios electione secundùm formam eis præscriptã, & seruatis ijs, quæ GREGORIVS XV. in sua constitutione iussit, electus per huiusmodi viam compromissi, est canonicus, & verus Papa.

Tertius modus, seu forma electionis Romani Pontificis est, quæ vocatur per Scrutinium, vel per Scrutinium, & Accessum, cuius formæ ritus secundùm Gregorianam Constitutionem, quæ vult non solùm Scrutinium fieri secretum, sed etiam Accessum, continet tres actiones, alteram, quæ antescrutinium, alteram, quæ scrutinium, & tertiam, quæ postscrutinium appellari potest.

De scrutinio simplici, vel cum accessu.

Antescrutinij actus, sunt quinque, videlicet Præparatio schedularum Scrutinij, & Accessus; Extractio Scrutatorum, & deputatorum pro votis infirmorum per sortem; Scriptio schedularum scrutinij; Earum complicatio, Et obsignatio.

De Antescrutinio.

Schedularum præparatio ad Magistros cæremoniarum pertinet, qui eas impressas, vbi fieri poterit, alioquin vnius manu scriptas secundùm formam inferiùs describendam accipient, tàm pro Scrutinio, quàm pro Accessu, & ponent in duobus discis vulgò (bacili) nuncupatis, quos in mensa ante Altare collocabunt, vt inde possint Cardinales, cùm opus fuerit, schedulas sumere.

Forma autem schedulæ Scrutinij quòad eius figuram attinet, erit altera parte longior, hoc est plus longa, quàm lata; longitudo eius, erit ferè palmi, latitudo autem dimidij

De forma schedularum scrutinij.

dij palmi; Quo verò ad contenta in ea, in anteriori eius parte, quæ breuitatis gratia facies nominari potest, tria continere debet; Primò in superiori parte secundùm eius latitudinem, duo hæc verba (Ego Card.) cum tanta ab inuicem distantia, vt inter ipsa, nomen proprium Cardinalis eligentis scribi possit, & paulò inferiùs duos circulos paruos, ad loca sigillorum indicanda.

Secundò, in medio continere debet hæc verba.

Eligo in Summum Pontificem Reuerendiss. D. meum D. Cardinalem.

De forma schedulæ Accessus.

Tertiò, in parte inferiori, alios duos paruos circulos, ad loca sigillorum similiter demonstranda. Forma verò schedulæ accessus, eadem prorsus est, quæ scrutinij, nisi, quòd in medio eius, loco verborum (Eligo in summum Pontificem Reuerendiss. D. meum D. Card.) ponuntur hæc verba (Accedo Reuerendiss. D. meo D. Cardinali) verùm faciliùs, quæ dicta sunt, percipientur ex infrascriptis figuris, & exemplis.

Exem-

EXEMPLVM FACIEI Schedulæ Scrutinij.

Ego *Card.*

Eligo in Summum Pontificem R^{m}. D.
meum D. Cardin.

EXEMPLVM FACIEI
Schedulæ Accessus.

Ego Card.

Accedo Reuerendiss. D. meo
D. Cardin.

In

In exteriori autem parte ſchedularum tam Scrutinij, quàm Acceſſus, quæ tergum nominari poteſt, duo ſunt imprimendi limbi ex illis, quos ad ornatum librorum impreſſores adhibent, & vulgari vocabulo, *fregi*, nuncupant, quorum primum circa ſui medium continet hoc verbum, *Nomen*, impreſſum ſecundùm longitudinem ipſius limbi; alterum verò continet hoc verbum, *Signa*, ſimiliter impreſſum, vt præcedens. Hi autem limbi excogitati ſunt ad obſcurandum diaphanum paginarum, ne ſcilicet ad lumen, nomina,& ſigna eligentium conſpici poſsint; vbi verò impreſſoris copia non fuerit, limborum defectus, lineis ſuppleri poterit; Sed hæc fient clariora per infrapoſitam figuram tergi ſchedularum Scrutinij, & Acceſſus.

EXEMPLVM TERGI Schedularum Scrutinij, & Accessus.

nomen.

signa.

Secun-

Secundus actus antescrutinij, est extractio Scrutatorum, & deputatorum pro votis infirmorum, quæ extractio antequàm ad scrutinium procedatur, sorte facienda est, hoc modo. In vno sacculo, aut vase, publicè ponantur tot schedæ, vel si magis placet spherulæ ligneæ palàm numeratæ, quot sunt Cardinales præsentes in Conclaui, cum eorum nominibus: deinde per vltimum Diaconum extrahantur primò Scrutatores tres, & postea tres Deputati pro votis infirmorum, qui breuitatis gratia Infirmarij appellari possunt, de quorum omnium officio inferiùs suo loco scribetur, quòd si in extractione Scrutatorum, & Infirmariorum, ac etiam Recognitorum, de quibus suo loco dicetur, extracti fuerint Cardinales, qui ob infirmitatem, aliudue impedimentum muneribus prædictis satisfacere non possint, alij non impediti, loco illorum extrahantur; Peracta verò extractione, schedæ, seu spherulæ eorum, qui extracti fuerunt, in sacculum, seu in vas iterum conijciantur.

De Scrutatoribus, & Infirmarijs.

Tertius actus antescrutinij, est schedularum Scrutinij scriptio, quæ fiet hoc modo. Ad duas, vel plures paruas mensas, quæ erunt cum atramento, & calamis paratæ in loco capellæ apto, vt qui scribunt conspici possint, quid verò scribitur, non possit, accedent Cardinales per ordinem, incipiendo à Decano, & ibi sedentes in scabellis paratis, schedulam quisq; suam acceptam priùs ex disco, scribet hoc modo. Primò in prima parte in spatio inter verba (Ego Card.) scribet proprium nomen; deinde in secunda parte, nomen illius, quem eligit, charactere tamen, quantùm fieri potest alterato, vt manus scribentis cognosci non possit; & caueat, ne plures in schedula scribat, quia suffragium iuxta Gregorianam constitutionem esset nullum. In tertia verò parte signa, hoc est numerum aliquem, & dictum ali-

Quomodo in schedula scribatur nomen eligentis, & electi.

quod ſcripturæ, ſeu verbum, aut aliquid huiuſmodi, vt in exē
plo pro faciliori intelligentia oculis ſubiecto, videre eſt.

Exemplum Schedulæ Scrutinij ſcriptæ.

Ego Bonifacius Card. Caetanus.

Eligo in Summum Pontificem ℞.[m] D. meum D. Cardin. Baronium.

18. Gloria in excelſis.

Ego Robertus Card. Bellarminus.

Eligo in Summum Pontificem R.^{m}D. meum D.Cardin. Baronium.

18. *Gloria in excelsis.*

Ego Robertus Card. Bellarminus.

Nomen.

Eligo in Summum Pontificem R. D. meum D. Cardin. Baronium.

Signa.

18. Gloria in excelsis.

Quartus actus antefcrutinij,eſt ſchedularum complicatio, quæ, vt expeditiùs peragi à Card. valeat, poterit à Cæremoniarijs Magiſtris, cùm eas præparant, fieri in hunc, qui ſequitur modum. Binæ fient plicaturæ ex vtraq; parte cuiuſq; ſchedulæ, ita vt nomen eligentis, & ſigna cùm fuerint ſcripta, maneant tecta ex vtraq; parte à limbis; deinde quod reliquum eſt ita complicetur, vt ſchedula ferè ad latitudinem pollicis redigatur, prout ex complicata ſchedula, quæ hic exempli gratia ponitur, conſpici poteſt.

De complicatione ſchedulæ.

Hic poni debet exemplũ ſchedulæ complicatæ.

Cæterùm Magiſtri Cæremoniarum ſchedulas, non complicatas vt ſuprà, ſed explicatas, & cum cera rubra in paruis circulis, ponent in diſcis; & Cardinales poſtquam eas, vt ſuprà ſcripſerint, eò vſq; ſolùm plicabunt, quò nomen, & ſigna eligentis tegantur, reliquas autem plicaturas tunc facient, cum ſchedulas, vt infra dicetur, obſignauerint.

De obſignatione ſchedulæ.

Quintus, & poſtremus actus anteſcrutinij, eſt ſchedularum obſignatio, quæ ab vno quoq; Cardinali facienda erit in tergo ſchedularum cum ſigillo ad hoc parato, in loco paruorum circulorum vbi cera fuerit poſita. Porrò ſigillum non debet eſſe ſolitum Cardinalis, ſed aliud, & ſecretè habitum, & ita ſimplex, vt facilè notari poſſit, veluti, ſi in ſigillo ſculpantur, aut tres numeri, aut tres literæ, vel literæ, & numeri, vel vna tantùm imago, & hæc de anteſcrutinio ſufficiant; Cæterùm, quod attinet ad Cardinales infirmos, aut aliter impeditos, inferiùs ſuo loco dicetur.

Sequi-

De Scrutinio, & eius actibus.

Sequitur secunda actio, quæ nomine Scrutinij appellata fuit. Octo sunt huius actionis actus, videlicet, Delatio schedulæ, Iuramenti præstatio, Positio schedulæ in calicem, Schedularum mixtio, Earum numeratio, Scrutinij publicatio, Schedularum in filum insertio, Earumq; depositio seorsum.

De delatione schedulæ in calicem, & iuramento.

Delatio schedulæ, & duo sequentes actus, qui meliùs simul describuntur ob eorum connexitatem; hoc modo fient. Quilibet Cardinalis propriam schedulam postquàm illam scripserit, obsignauerit, & complicauerit; duobus primis digitis sumet, ac eleuata manu palàm deferet ad Altare, penes quod stant Scrutatores, & in quo est calix magnus ad recipiendas schedulas paratus, & patena coopertus, ibiq; genuflectens, aliquantulum orabit; deinde surgens alta, & intelligibili voce, iurabit in hanc formam, quæ in tabella super Altari posita descripta habetur. TESTOR CHRISTVM DOMINVM, QVI ME IVDICATVRVS EST, ME ELIGERE, QVEM SECVNDVM DEVM IVDICO ELIGI DEBERE, ET QVOD IDEM IN ACCESSV PRÆSTABO. Post hæc, schedulam in patenam ponet, & per patenam mittet in calicem, quo facto inclinabit se ad Altare, & ad suum locum reuertetur. Et hæc, seruanda erunt, si Cardinalis ad Altare pergere possit; nam si ob infirmam valetudinem non possit, & præsens in capella sit, vltimus Scrutator discum cum schedulis ad eum deferet, ex quo Cardinalis infirmus, vnam accipiens, eam in loco suo secretè, vt supra dictum est, conficiet; deinde præuio iuramento prædicto schedulam obsignatam, & complicatam, eidem Scrutatori tradet, qui eam palàm deferet, ad Altare, & sine oratione, & iuramento in patenam

De impeditis valetudine

ponet,

poner, & per eam in calicem mittet; quæ omnia obseruanda erunt per vltimũ Scrutatorẽ erga eos Cardinales, qui in Capella præsentes ob valetudinẽ ad Altare pergere nõ poterũt. Si verò aliqui Cardinales infirmi sint in suis cellis, tres Card. Infirmarij, vt supra extracti, ad eos accedent cũ capsula altitudine vnius palmi, in cuius superiori parte sit rima, seu foramen, eius magnitudinis, vt per illud schedula cõplicata possit per suam latitudinẽ intus capsulã transmitti; quam capsulam, antequam Scrutatores Infirmarijs tradant, palàm aperient, vt cæteri Cardinales possint eam inanem, & vacuam conspicere, deinde claudent, & clauem ponent super Altàre; deinde Infirmarij cum capsula clausa, & cum paruo disco tot schedulas continente, quot sunt infirmi Cardinales, ad vnumquemq; eorum accedent; & Infirmi acceptas ex disco schedulas, secretè scribent, obsignabunt, & complicabunt, & præuio iam dicto iuramento, in capsulam per rimam mittent; quòd si Infirmi, scribere non possint, alij eorum arbitrio deligendi, præstito de secreto seruãdo in manibus Infirmariorum iuramento, prædicta facient, atq; hi aduertere debent, quòd non solùm iuramenti vinculo tenentur seruare secretum, sed etiam in excommunicationem latæ sententiæ, si contrafecerint, incurrent. His peractis, Infirmarij ad capellam reuertentur cum capsula, quam scrutatores aperient, & schedulas in ea contentas, palàm numerabunt, & tot repertas, quot sunt infirmi, ponent singillatim in patenam, & per patenam simul omnes in calicem. Ne autem nimis in longum protrahatur Scrutinij actio, Infirmarij poterunt proprias schedulas post Decanum conficere, & in calicem ponere, deinde dum cœteri Cardinales Scrutinium agunt, ad infirmos pergere ad accipienda eorũ suffragia eo modo, quo proximè ante dictũ est.

De Infirmis.

Monitio.

O Quar-

De permixtione schedularũ. Quartus actus Scrutinij, est schedularum permixtio, quæ fiet per primum Scrutatorem, calice in quo ipsæ schedulæ positæ fuerunt, patena cooperto, pluries agitato.

De numeratione schedularũ. Quintus actus, est numeratio schedularum, quæ palàm fiet per vltimum Scrutatorem capiendo singillatim vnumquamq; schedulam ex calice, eamq; ponendo in alium, qui adhoc paratus sit, calicem vacuum. Quòd si numerus schedularum, non respondeat numero Card., omnes comburendæ sunt; & iterum, id est secunda vice, ad suffragia statim est deueniendũ; Si verò numerus schedularum, numero Card. respondeat, prosequendi sunt alij actus Scrutinij.

De publicatione Scrutinij. Sextus actus, est publicatio Scrutinij, quæ per Scrutatores, qui sedent ad mensam ante Altare positam, fiet hoc modo; Primus Scrutator accipiet vnam schedulam, eamq; intactis sigillis explicabit, & viso in ea schedula, electi nomine, eam tradet secundo Scrutatori, qui pariter, eodem electi nomine perspecto, eandem tradet tertio, qui illam alta, & intelligibili voce perleget, vt omnes Cardinales præsentes notare possint suffragium in folio impresso, quod penes se habebunt cum nominibus omnium Card. notabit autem iuxta nomen Card. ex schedula recitati: Idẽ faciendum erit de cæteris schedulis in calice positis, vsq; ad vltimam; Quòd si in Scrutinij publicatione, inueniant Scrutatores duas schedulas ita complicatas, vt ab vno tantùm datas fuisse appareat, si quidem vnus, & idem in vtraq; electus fuerit, schedulæ prædictæ habebuntur, & notabuntur pro vno suffragio; si verò diuersi fuerint nominati, neutrum suffragium validum erit, prout in Bulla Gregoriana statuitur de illa schedula, in qua plures nominati sunt; Scrutinium tamen neutro casu vitiatur. Cæterùm suffragia prædicta, finita scrutinij publicatione, poterunt à Patribus iux-

ta nomina Cardinalium, qui ea obtinuerunt, in vnam summam redigi, vel in separato folio notari, hoc modo. Reuerendissimus D. Cardinalis A. habet suffragia 20. & Reuerendissimus D. Cardinalis B. habet suffragia 15. & sic de alijs; quod fit, ne Cardinales cùm opus est, cogantur semper numerare suffragia, quæ iuxta nomina Cardinalium notarunt.

De schedularũ in filum insertione.

Septimus actus Scrutinij, est schedularum in filum insertio, quæ, vt schedulæ ipsæ cautiùs conseruari possint, excogitata fuit. Hæc autem insertio fiet per vltimum Scrutatorem; inserendo schedulam vnamquamq; postquam eam perlegerit, acu cum filo ad hunc effectum parato, in loco, vbi est verbum, ELIGO.

Octauus, & postremus Scrutinij actus, est depositio schedularum seorsum, quæ similiter fiet per vltimum Scrutatorem, qui finita insertione omnium schedularum in filum, capita fili nodo iunget, & schedulas omnes ita colligatas, in alium calicem vacuum, vel in mensa seorsum ponet.

De postscrutinio, & eius actibus.

Sequitur tertia, & postrema actio, quæ Postscrutinium appellata fuit, cuius actus, si secuta sit electio per scrutiniũ, tres tantùm sunt, videlicet, Numeratio schedularum, Recognitio suffragiorum, Et schedularum combustio, de quibus inferiùs suis locis dicetur. Si verò per Scrutinium non sit secuta electio, actus sunt septem, videlicet; Accessus; Sigillorum, & signorum apertitio; Eorum annotatio; Suffragiorum examen; Suffragiorum scrutinij, vel scrutinij, & accessus numeratio; Eorum recognitio; Et schedularum combustio.

De Accessu.

Primus itaq; actus, est Accessus, qui immediatè post scrutinium, hoc est, post depositas seorsum scrutinij schedulas fiet, nisi fortè in scrutinio fuerit creatus Papa; tunc

enim nullus fieri debet accessus; In quo quidem accessu eadem omnia seruanda sunt à Cardinalibus, quæ dicta sunt seruari debere in scrutinio peragendo tam in schedularum scriptione, obsignatione, complicatione, delatione, & positione in calicem, quàm in earum numeratione, publicatione, notatione suffragiorum, & insertione in filum, ac depositione seorsum; exceptis tamen infrascriptis. Primò quod Cardinales, schedulas pro accessu, sumere debent ex disco schedularum accessus; Secundò in schedularum accessus scriptione si Cardinalis nemini velit accedere, debet in media schedulæ parte, loco nominis Cardinalis, qui scribendus esset, si ad eum fieret accessus, scribere, NEMINI; Schedula autem accessus scribi, & obsignari debet cum eisdem sigillis, & signis schedulæ scrutinij, sub pœna nullitatis suffragij ipsius accessus; Tertiò, quòd non potest accessus fieri ad eum Cardinalem, qui in scrutinio saltem vnũ suffragium non obtinuerit, neq; ad eum, qui ab ipsomet Cardinali fuit in scrutinio nominatus; Quartò, quamuis in accessu non liceat plures nominare, sicut non licet in scrutinio plures eligere sub pœna nullitatis suffragij, tam in accessu, quàm in scrutinio; nihilominus licebit accedere vni ex pluribus nulliter à se nominatis in scrutinio, dummodo ei ab alio aliquod suffragium, non tamen nulliter, vt præfertur, in ipso scrutinio datum fuerit; Quintò, quòd in accessu non præstatur iuramentum, de quo supra, quia in scrutinio fuit iam præstitum per illa verba: (Et quod idem in accessu præstabo) Sextò, denique Infirmarij deferre debent ad infirmos schedulas accessus, & simul etiam vnum folium impressũ, in quo sit notatus suffragiorũ numerus palã recognitus, quæ quisq; Card. in scrutinio nominatus, obtinuerit.)

Differẽtia schedularũ Accessus, & Scrutinij.

Secundus, tertius, & quartus actus post scrutinij sunt

Sigil-

Sigillorum, & Signorum aperitio, Eorum annotatio, Suffragiorum examen, qui tunc solùm locum habere possunt, quando secuta est electio per scrutinium, & accessum: fieri autem debent hoc modo.

De inspectione, apertione, & collatione, seu annotatione schedularum.

Primus Scrutator schedulas accessuum, quos obtinuit electus, in ea parte solùm, quæ signa continet, aperiet, & inspectis diligenter earum sigillis, & signis, apertas, ac in filo, vt erant insertas, tradet secundo Scrutatori, & secundus, eadem inspectione facta, porriget tertio, qui alta, & intelligibili voce, sigilla, & signa prædictarum schedularum enunciabit, & annotabit in latere sinistro folij impressi, ad hunc effectum parati, sub verbis (Sigilla, & signa Accessuũ) quam etiam annotationem facient cæteri Cardinales, si voluerint, in simili folio impresso.

De examine suffragiorum.

Deinde primus Scrutator, reliquis Scrutatoribus inspiciẽtibus, pro accessuum prædictorum examine capiet schedulas scrutinij, & incipiens ab vno capite fili, in quo insertæ sunt, sigillum primæ eius schedulæ quæret in sigillis accessuum notatis, vt supra in folio impresso, & si illud in eo non inuenerit, omissa prima scrutinij schedula, capiet secundã, eiusq; sigillum similiter quæret; quòd si etiam non inuenerit, capiet tertiam, & deinde sequentes singillatim, donec sigillum alicuius earum inueniat; eoq; inuento, scrutinij schedulam in ea parte, vbi signa sunt, aperiet, & si non inuenerit signa huius schedulæ concordare cum signis accessus, schedulam illam omittet, & aliam capiet, sicut paulò ante de schedulis non concordantibus in sigillo dictum est; si verò inuenerit signa concordare, ostendet illa secundo, & tertio Scrutatoribus, qui vnà cum ipsis, post diligens examen super identitate sigillorum, & signorum ambarum schedularum, scrutinij scilicet, & accessus, inspiciet, an idem,

vel diuersi in vtraq; schedula sint nominati; & si idem nominatus sit, suffragium accessus, nullum censebitur; si verò diuersi nominati sint, suffragium accessus, pro valido habebitur, & hoc casu, tertius Scrutator sigillum, & signa schedulæ scrutinij, ac etiam nomen electi, qui in ea continetur, alta, & intelligibili voce enunciabit, & annotabit in latere dextero prædicti folij impressi, sub verbis (Sigilla, & signa scrutinij respondentia accessibus) notabit autem ea, ex aduerso accessus concordantis in sigillo, & signis; quam annotationem cæteri quoq; Cardinales si voluerint, in simili folio impresso facient.

Sed huiusmodi actus, qui explicatione difficiliores sunt, quàm operatione, exemplo meliùs percipientur.

EXEMPLVM

Folij impressi, in quo Accessus, & Scrutinij, Sigilla, ac Signa concordantia annotantur.

	Sigilla, & Signa Accessuum.	*Sigilla, & Signa Scrutinij Accessibus respondentia.*	*Cardinales nominati in Scrutinio.*
Litera Alphabeti indicãt Sigillum.	ACD. 43. Deus.		
	BRF. 32. Bonitas.	BRF. 32. Bonitas.	Card. S. Eusebij.
	RGI. 50. Beatitudo.	RGI. 50. Beatitudo.	Card. S. Sixti.
	NSP. 26. Gloria.		

Monitio ad Quòd si fortassè in ista inquisitione contingat duas, vel plures schedulas scrutinij, reperiri cum eisdem sigillis, & signis

gnis alicuius ſchedulæ acceſſus, tunc ſi in earum aliqua, electus nominatus fuerit, in alia verò alius, primus Scrutator reliquis ſcrutatoribus ſimiliter inſpicientibus, ſcrutinij ſchedulas huiuſmodi, & ſchedulam acceſſus, in ea etiam parte, in qua eſt nomen eligentis, & accedentis, aperiet, vt conſtare poſſit ſecundùm Gregorianam Conſtitutionem de validitate, vel inualiditate acceſſus; ſi verò in aliqua huiuſmodi ſchedularum ſcrutinij concordantium cum acceſſu, non ſit nominatus electus, debent eæ ſchedulæ omitti, & ad ſubſequentes procedendum erit.

Scrutatores.

Quintus actus poſt ſcrutinij, eſt numeratio ſuffragiorum, vel ſcrutinij ſolius, vel ſcrutinij, & acceſſus, quæ fiet per Scrutatores ſemper, ſiue ſecuta ſit electio, ſiue non, & ſi quidem ſecuta non ſit electio, vt ſciatur, quòd in eo ſcrutinio, vel ſcrutinio, & acceſſu, non habetur Papa; ſi verò ſecuta ſit, vt conſtet de canonica Pontificis electione; fiet autem hæc numeratio ſuffragiorum hoc modo. Scrutatores in vnam ſummam redigent ſuffragia, quæ quilibet nominatus in Pōtificem obtinuit, ſiue in ſcrutinio ſolo, ſiue in ſcrutinio, & acceſſu ſimul; & ſi inuenerint nullum ex nominatis ad duas tertias partes ſuffragiorum peruenisse, non habetur Papa in illo ſcrutinio, ſiue ſcrutinio, & acceſſu; Si verò inuenerint aliquem ex nominatis, duas tantùm partes ſuffragiorum obtinuiſſe, aperient electi ſchedulam, etiam in ea parte, in qua eſt nomen eligentis; & ſi quidem ex ea apparuerit, electum alij ſuffragatum fuiſſe, electio eius erit canonica; ſi verò conſtiterit ſibi ſuffragium dediſſe, eius electio ex diſpoſitione Gregorianæ Conſtitutionis nulla erit ob defectum vnius ſuffragij. Si deniq; plures inuenerint duas tertias partes ſuffragiorum obtinuiſſe, vel etiam vltra duas tertias, tunc in ſuffragiorum paritate, nullus erit electus, in imparitate

De Numeratione ſuffragiorum.

tate verò, ille est canonicus Papa, qui superat alium, etiam in vno suffragio.

De Recognitione, & recognitorũ extractione.

Sextus actus postscrutinij, est Recognitio, quæ per Recognitores, siue secuta sit electio, siue non, fiet; inspiciendo tam schedulas scrutinij, & accessus, quàm suffragiorum annotationes factas per Scrutatores, vt per huiusmodi recognitionem constare possit, an Scrutatores syncerè, & fideliter muneri suo satisfecerint: Recognitores autem extrahentur sorte, vt Scrutatores, & Infirmarij, statim quidem post scrutinium, si secuta sit in eo electio; si verò non sit secuta, post scrutinium, & accessum, cùm scilicet Scrutatores suum impleuerint munus per numerationem suffragiorum, & hæc extractio fiet, siue secuta sit electio in scrutinio, & accessu, siue non.

De cõbustione schedularum.

Septimus, & postremus actus postscrutinij, est combustio omnium schedularum, quæ semper, & palàm per Scrutatores fiet, ac statim post recognitionem, siue electio sit secuta, siue non. Et hæc omnia, quæ de scrutinij ritibus sunt exposita, seruanda erunt diligenter à Cardinalibus in omnibus scrutinijs, siue fiant manè post Missam, siue vespere post Hymnum (Veni Creator Spiritus) Atq; hi sunt Ritus ex præscripto Constitutionis Gregorii Papæ XV. in electione Romani Pontificis obseruandi.

Litera Gregorij Papæ XV cõfirmatoria caremonialis.

Motu itaq; proprio, & ex certa scientia nostra, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, omnia, & singula in prædicto Cęremoniali ordinata, & quomodolibet contenta; tenore pręsentium perpetuò approbamus, & confirmamus; illisq; omnibus & singu-

ſingulis, perpetuæ, & inuiolabilis Apoſtolicæ firmitatis robur adiicimus; eaq; à Ven. Fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus omnibusq; & ſingulis alijs, ad quos ſpectat, & ſpectare quomodolibet poterit in futurum, omnino obſeruari præcipimus, & mandamus; ac Cæremoniale huiuſmodi, in totum vel in parte mutari, vel ei aliquid addi prohibemus. Decernentes ſic, & non aliter per quoſcunq; ac eoſdem S. R. E. Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, vbiq; iudicari, & diffiniri debere. Non obſtantibus omnibus illis, quæ in primodicta Conſtitutione voluimus non obſtare, cœterisq; contrarijs quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ approbationis, confirmationis, adiectionis, præcepti, mandati, prohibitionis, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire; Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum, Petri, & Pauli Apoſtolorum eius,

ſe no-

ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo ſexcenteſimo vigeſimo primo, quarto Idus Martij, Pontificatus noſtri Anno II.

V. Dat.

Io. Beninus.

N. Odot.

Anno à Natiuitate Domini Noſtri Ieſu Chriſti Milleſimo ſexcenteſimo vigeſimo ſecundo Indictione quinta, die verò ſecunda menſis Aprilis Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto Patris, & D. N. D. Gregorij Diuina prouidentia Papæ XV. Anno eius ſecundo, introſcripta literæ Apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Baſilicarum S. Ioannis Lateran. Principis Apoſtolorum de Vrbe, ac Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, dimiſſis ibidem earumdem literarum originalibus appenſis per aliquod temporis ſpatium, & exinde amotis deinde dimiſſis earumdem literarum copijs affixis, vt moris eſt, per nos Auguſtinum Bracherium, & Brandimartem Latinum S. D. N. Papæ Curſores.

Octauius Spada Magiſter Curſorum.

INDEX

INDEX RERVM

Quæ hoc volumine continentur.

P

Car-

Scruti-

P 3 Suffra-

Indicis finis.

Errata, & prætermiſſa.

fol.	linea	errata	corrige.
31	21	diocæſim	diœceſim.
32	4		
50	26	potuerunt	potuerint
50	26	reuelauerunt	reuelauerint
79	18	duommodo	dummodo
103	13	debebunt	debent
114	6	vnumquamq;	vnamquamq;

Prætermiſſa.

fol.	linea	
100	31	in margine adde *De inſpiratione.*
117	1	adde ante verbum, ſuffragiorum, &c.

ROMÆ
Ex Typographia Cameræ Apoſtolicæ.
M D C X X I I.